

Šiame numery

Su pasitikėjimu žiūrime į ateitį.
Pokalbis su solistu
Arnoldu Voketaičiu.
Vladas Jakubėnas apie
Aldonos Kepalaitės koncertą.
"Meilės eliksiyas" burbuliuoja
kaip šampanas -
Rašybos pakeitimai Lietuvoje.
Pašnekesys su grafiku
Rimvydu Cinka.
Ar pakankamai bendraujame
su mokslu.

Kertinė paraštė

SU PASITIKĖJIMU ŽIŪRIME Į ATEITĮ

Redaktoriaus Broniaus Kvicklo žodis 24-tojo romano konkurso išklmėje Chicagoje balandžio 6 d.

Man tenka labai maloni pareiga atidaryti šią literatūros šventę "Draugo" dienraščio vardu, laikraščio, kuris jau eina 66 metus ir kuris 24-ą kartą švenčia tokias metines šventes, kaip šiandieninė.

Leisti dienraštį ir lietuviškas knygas ne savame krašte, neturint valstybinių ar kitokių subsidijų, nėra lengvas dalykas. Tiesa, lietuviškas dienraštis yra visiems didelis džiaugsmas, bet ir kartu nemažas vargas jo leidėjams.

Nūdien lietuviškas laikraštis ir lietuviškoji knyga tegalima išleisti senu lietuviško tautos būdu, glaudžiai ir sutartinai sujungiant keturis pagrindinius reikalingiausias elementus: organizacija - leidėjus, rėmėjus - mecenatus, redaktorių - bendradarbių ir skaitytojų.

Taigi "Draugas" yra ne kas kitas, kaip minėtų elementų suderinto darbo padarinys. Bet visa tai suderinti ir tokią ilgalaikę talką suorganizuoti nėra lengva, ypač kai aplinkui šėlsta apmaudas, laisvoms tulžis, kai viešai ir drąsiai skelbiama neteisybė ir kai meilės vietoje puotoja neapykanta.

"Draugas" yra nuomonės, kad geras laikraštis yra tas, kuris ne tik kalbina, bet ir daro priemonės savo tikslams siekti naudoti.

"Draugas", nors akivaizdžiai ir nemato visų savo skaitytojų, vis tiek stengiasi visomis išgalėmis būti jų draugas, patarėjas, informatorius, o kartais ir jų dvasios tėvas, net lietuviško gyvenimo vadovas.

Dienraštis stengiasi, kad kiekvienas rašinys būtų kam nors naudingas ir karštas kaip širdis, nes tik per širdį tepasiekiamos skaitytojų širdys. Kad visa tai galėtų pasiekti, turime mylėti tiesą ir neapkęsti netiesos. Šiuo keliu ir stengiamės eiti.

Si diena neeilinė. Ji — "Draugui" didelė šventė. Draugo vadovai turi galimybę akivaizdžiai susitikti bent su dalele skaitytojų ir bendrai pasidžiaugti mūsų visų pasiryžimu, bendru darbu, išsėdėjimu.

"Draugo" leidėjai ir redaktoriai ir skaitytojų rankas kasmet atiduoda ne tik 350 laikraščio eilinių ir kultūrinio priedo numeriu, bet ir pusvezinį gerų lietuviškų knygų, jų tarpe premijuotą romaną.

Nors pirmoji lietuviška knyga pasirodė daugiau kaip prieš 400 metų, mūsų dailiojo žodžio kūryba nėra labai gausi. Nedėkingos istorinės aplinkybės neleido jai augti ir kilti. Tačiau mūsų tautos knygos istorija yra kartu ir lietuvių tautos kančių, vargų, kultūrinių laimėjimų, o drauge ir kovų istorija. Net ir dabar nei okupacinės aplinkybės tėvynėje, nei emigracinės sąlygos išsivijoje nėra palankios didesnių kūrinių kūrybai, nes jos naikina kūrėjus, neleidamos jiems reikštingai kurti.

Užtat "Draugo" leidėjai stengiasi sudaryti bent šiek tiek tokias sąlygas grožinės literatūros (romano) kūrybai, jau 24 metus vykdydami didelį užmojų — skelbti lietuviško romano konkursą. Per tą laiką gal iš poros šimtų rankraščių buvo atrinkti, premijuoti ir išleisti 24 romanai. Be jų dar buvo išleista du ar tris kartus daugiau nepremijuotų, bet taip pat neblogų romanų. Į mūsų literatūrą atėjo nauji rašytojų vardai, naujos temos, visa eilė senų ir naujų rašytojų — kūrėjų pasidalino savo dvasiniais ištekliais su skaitytojais. Tiesa, kūryba negali būti nei perkama, nei parduodama, bet vis dėlto paskata jai reikalinga.

Lietuvius skaitytojus išsivijoje pasiekė gal apie 120,000 knygų, kurios buvo mūsų tautiečių išpirktos. Tai nemažas mūsų meilės

(Nukelta į 2 psl.)

Mano lietuviškai prigimčiai tai didelis pasididžiavimas

Pokalbis su profesionalu solistu Arnoldu Voketaičiu

Solistas Arnoldas Voketaičis su žmona gyvena Chicagoje, Jaunimo centro kaimynystėje. Bet Arnoldą susitikti Chicagoje sunku. Dauguma jo dienų praplaukia gastrolėse: didžiajam New Yorke ir kitur, nes solistas yra profesionalas dainininkas ir iš to valgo duoną. Priešvėlykyje "Meilės eliksiro" operos reikalais, kurios premjera bus ateinantį šeštadienį, į Chicago buvo atvykęs maestro Vytautas Marijošius, kur pravedė eilę repeticijų. Kartu buvo sulėkę ir visi solistai, dainuosiantys "Meilės eliksiro" lietuviškuose spektakliuose. Čia buvo progos susitikti su Arnoldu Voketaičiu ir padaryti bent trumpą interview. Arnoldas atsiliepė, kad laiko repeticijų pertraukų metu maža, geriau atsijūti jam klausimus. Manome, kad skaitytojui bus tikrai įdomūs jo atsakymai į klausimus, liečiančius kone visą solisto gyvenimo skerspūvį.

— Gal galėtumėt papasakoti charakteringesnių epizodų iš savo vaikystės: kur augot, kur mokėtės, kiek teko tada susidurti su lietuviams ir su lietuviška aplinka?

— Gimiau ir augau New Haven, Conn., o akademinį laipsnį biznio administracijos srityje gavau Quinipiac College, Hamden, Conn. Man augant, tėvai visą laiką buvo veiklūs lietuviai. Tuomet kažkodėl buvo didelis trūkumas jaunimą patraukiančių susibūrimų. Senieji lietuviai atėiviai, palyginus su tais, kurie pasiekė šio krašto krantus po II-jo pasaulinio karo, turėjo skirtingas idėjas ir užsimojimus. Prisimenu tą vaikishką džiaugsmą, kuris užvaldydavo mane kiekvieną vasaros savaitgalį, praleistą lietuvių gegužinėje. Rimtesnių jaunimui

organizacijų neprisimenu. Jei jų būtų buvę, būčiau žinojęs, nes mano tėvas aktyviai reikšėsi įvairiose lietuvių organizacijose. Tokiu būdu mudu su broliu ir dūgelis kitų lietuvių vaikų neturėjome tinkamos progos geriau pažinti mūsų kilmę, kalbą ir papročius.

— Kada pajutote pasaulimą dainininko karjerai ir kur, kopdamas į dainavimo meną, pradėjote pirmuosius žingsnius?

— Mūsų namuose visada girdėjosi gera muzika. Mama turėjo klasikinio dainavimo pagrindą, o brolis skambino pianinu. Būdamas 10 metų, pradėjau mokytis groti trumpete ir ja be perstojo grojau 12 metų. Nuo mažens mėgau klausyti operas, bet niekad nepagalvojau, jog tai liks mano amatu ir pragyvenimu. Mano dvidešimtuose metuose mama ir viena draugė prikalbėjo, kad pabandyčiau imti dainavimo pamokas. Jos, mat, atkreipė dėmesį į mano kalbėjimo tembrą ir karts nuo karto užtraukiamą dainą. Trečiais kolegijos metais ir prasidėjo mano pirmieji žingsniai. Dainavimas nusekė mane ir kariuomenėn, kur laimėjau I armijos talentų varžybas. Po to laimėjau antrą vietą visos armijos varžytinėse (APP-Army contest) ir tuojau buvau paskirtas klasikinės muzikos solistu U.S. Army Band Washington. Užbaigęs tarnybą kariuomenėje, laimėjau Arthur Godfrey Talent Scout Show ir likau jo programoje dažnu svečiu. Netrukus laimėjau ir Connecticut Opera Auditions of the Air ir taip su šia opera 1957 m. išpareigojau savąjį profesijai.

— Kaip atsidarė durys į New York City operą?

— New York City operoje debiutavau 1958 m. Čia patekau sėkmingai praėjęs atranką, kurion sugundė pirmasis mano agentas. Debiuto rolė buvo Vanuzzi R. Strausso operoje "Die Schweigsame Frau". Tai buvo pirmas ir paskutinis kartas tos operos pastatymui Amerikoje. Solistui jo debiutavimas visada lieka kaip vienas iš svarbesnių įvykių. Toji debiutinė rolė buvo vidutinio dydžio, bet gera. Esu įsitikinęs, jog, dainuodamas mažesnes roles, paruošiau save didesnėms, o paskui — ir pagrindinėms. Buvo daug svarbių spektaklių ir rolių New York City operoje: Figaro — "Figaro vestuvėse", Mefisto — "Fauste", Don Basilio "Sevilijos kirpėjuje", tėvo rolė "Cary Nation", kurią teko su pasaulinė premjeros sąstata dainuoti. Kitas asmeninis triumfas — tai Keturių Vėlinių rolė Offenbacho "Hoffmano pasakose". Ypatin gas uždavins buvo atlikti taip skirtingus keturis charakterius, bet tuo pačiu teikiantis didelį pasitenkinimą.

— Dabar jau suvokiame, kodėl Jūsų kelias atvingiavo net į Metropolitan operą...

— Dažniausiai kelias atsidaro tada, kai esi girdimas dainuojant, tiesiogiai per užsitarautą reputaciją arba laimėta atranką. Į Metropolitan operos Nat. Co. kaip tik patekau pastaruoju būdu. Šioje operoje 1965 m. laimėjau platesnį, sakykime — tautinį pripažinimą. Atranka vyko dar senuose Metropolitan operos rūmuose. Rise Stevens ir Michael Manuel jai vadovavo. Taip pat sėdėjo ir Guenther Rennert, Mu-

Solistas Arnoldas Voketaičis. Jis dainuos ir lietuviškame Donizetti "Meilės eliksiro" šiemetiniame pastatyme.

encheno operos direktorius, kurio rankose buvo "Cinderellos" režisūra. Jam patiko mano balsas, vaidyba, scenos laikysena, ir jis tiesiog užsispyrusiai reikalavo manęs Don Magnifico rolei "Cinderelloje", Carol Fox, Chicagos Lyric operos menedžerė, matė mane dainuojant kaip tik šioje operoje. Tuojau užangažavo dainuoti Chicagoje. Todėl nuo 1966 m. Chicagos Lyric operoje dainavau kiekvieną sezoną, išskyrus praėjusį. Ateinanti sezoną vėl grįžtu dviem pastatymams: "Figaro vestuvėms" — ši kartą dr. Bartolo rolei, ir dr. Grenvil "La Traviatoje". Viena gera rolė, kita — tik "uždarbis". Sėkmingai laimėta atranka pas Leonardą Bernsteiną Carnegie Hall man atidarė duris New Yorko Filharmonijon. Pirmasis mano pasirodymas ten buvo Virgil Thompsono "Four Saints in Three Acts". Antrasis spektaklis su New Yorko Filharmonija (Bartok "Bluebird's Castle" diriguojant William Steinbergui) negalėjo įvykti, susirgus Reginal Resnick. Maestro Steinberg vėl pakvietė mane solistu sekančiam sezonui Walton "Belshazzar's Feast" pastatyme.

— Kur, Jūsų nuomone, pasiekėte ligšiolinę aukščiausią savo, kaip profesionalu dainininko, karjeros viršūnę?

— Mano karjeroje buvo ne viena aukštuma ir tikiuosi, kad dar jų bus. Buvo taip pat ir pakalnių, bet, kaip kiekvienas menininkas žino, pasisekimai turi viršyti nusivylimus, nes kitaip nebus pažangos. Atsiranda vis naujų horizontų, naujų vietų dainavimui, naujų veikalų pastatymui ir t. t. Norėdamas paminėti bent porą tų "viršūnių", turiu vėl grįžti į muzikos centrą — New Yorką: Pendereckio "St. Luke's Passion" Amerikos premjera su Minnesostos simfoniniu, įvykusi Carnegie Hall 1970 m.; anksčiau minėta "Belshazzar's Feast" 1971 m., atlikta su New Yorko Filharmonija; "Bluebird's Castle" su Pittsburgho simfoni-

niu taip pat atlikta Carnegie Hall — tai laimėjimai, kuriuos laikau vienus iš savo pagrindinių. Ryškus prisiminimas tebėra mano europinio debiuto Gran Teatro de Liceo Barcelonoje, Ispanijoje. Ten dainavau Don Basilio rolę "Sevilijos kirpėjuje". Grįžus namo ir išsivertus visas kritikas, pasirodė, kad visų rašiusių buvau pripažintas vienu iš geriausių Don Basilių. Vienas iš tikrai pakilių nuotaikos koncertų buvo Mexico City 1973 m. su National Symphony of Mexico. Ten atlikom Beethoveno 9-tąją simfoniją. Koncerto klausėsi ir pats Meksikos prezidentas Echevarria. Ten dainavau ir Mefistofilio rolę "Fauste". Spektaklis buvo tiesiogiai nuo scenos transliuojamas per televiziją. Žmonių reakcija buvo neišpasakyta. Labai buvau sujaudintas, kai, prezidento Eisenhowerio kviečiamas, turėjau atlikti programą Baltuosiuose rūmuose ir taip pat gent. Maxwell Taylor jo tarptautiniame diplomatu priėmime.

— Kaip užmezgėt ryšį su Chicagos Lietuvių opera, nes Jus jau matėme ir J. Karnavičiaus "Gražinoje" Chicagos operos rūmuose?

— Chicagos Lietuvių operos vienetas matė mane dainuojant "Cinderelloje" ir po jos pakvietė "Gražinos" operai. Šiemet, kai numatyti "Otello" operos planai sugriuvo, Vyt. Radžius susisiekė su manim ir paprašė dainuoti Dulcamaros rolę "Meilės eliksiyre", nes jokiai kitai naujai operai neturėjo vertimo. Be to jau pats laikas buvo Lietuvių operai parodyti ir savo linksmesniąją pusę. Šią operą esu dainavęs anksčiau. Teliko tik su savo agentu susisiekti, patikrinti, ar tas laikotarpis man laisvas ir ar jis sutiks tą laiką tarpą "užblokuoti". Viskas buvo tvarkoje, ir savo sutikimą daviau.

— Ar Jums, aukštai iškilusiam profesionalui dainininkui, yra bent kiek profesinio įdomu? (Nukelta į 2 psl.)

Arnoldas Voketaičis — Dr. Dulcamara vaidmenyje Donizetti "Meilės eliksiyre" 1972 m. Colorado operos festivalyje.

„Meilės eliksiyas“ burbuliuoja kaip šampanas

sako kelicujanti ir dainuojanti Gina Čapkauskienė

Gina Butkutė - Čapkauskienė, antroji didžiai balsinga joniškietė, dainuoti pradėjo labai anksti. Dar gimnazistės amžiuje, Vokietijoje, ji tapo Alfonso Mikulskio vedamo Čiurlionio ansamblio nare. Keturiasdešimt devintaisiais atsidūrusi Montrealyje, dainos meno ėmė mokytis pas Elzbieta Kardeliene. Vėliau, jau ištekėjus, jos balsą lavino Paulina Donald, prof. J. Dubois, L. Narducci. Išvystė galingas, švarus koloratūrinis sopranas. Muzikos festivaluose 1960 ir 1961-aisiais ji ėškilo į pirmąsias kontestančių vietas. Šešiasdešimt antraisiais, jau kaip subrendusi dainininkė, debiutavo Sarah Fisher Concerts koncerte. Nuo 1965-ųjų arijas ir klasikinės dainas šeriusius metus pastoviai dainavo Montrealeio La Cigale klube. Tris kartus pasireiškė Expo 67 pasaulinės parodos koncertuose.

Įjungtinėse Valstybėse debiutavo 1970-ųjų pavasarį. Tai buvo Chicagoje, Draugo romano premijos įteikimo metu. Septyniąsiasdešimt pirmųjų pavasarį, Chicago Lietuvos operos statytoje „Traviatoje“ ji atliko Violetos partiją. Lietuvių spaudoje muzikos kritikai ją sutiko labai palankiai. Didžiausio pasisekimo ir įvertinimo tais pačiais metais sulaukė jos recitalas Baltimorėje. Sekė koncertai visame Šiaurės Amerikos kontinente. Daugelis jų buvo transliuojami radijo ir televizijos stotijų. Pakviesta Australijos lietuvių, pereinamais metais koncertuodama, ji ten visus užburė ir balsu ir žmogiška šiluma.

Gina Čapkauskienė ir dainavimą žiūri labai rimtai. Nepaisant visų laimėjimų, ji vis lieka studente, balsą lavindama ir tobulindama pas įžymius muzikos pedagogus.

Balandžio 19, 20 ir 26 Ginos balsą išgirsime Chicago Lietuvos operos devyniolikto sezono spektakliuose. Donizetti jau ne nuo šiandien yra viena iš didžiųjų Ginos meilių. Lucijos rolė „Lu-

cia di Lammermoor“ operoje jos buvo dainuota daugelį kartų. O „Meilės eliksiyas“? Mes pateikėme Ginei keletą klausimų. Pašnekesy palietėme ir „Meilės eliksiyas“.

— Spaudoje skaitėme apie Jūsų sėkmingas pereinamųjų metų gastroles Australijoje. Be to, koncertavote ir daugybėje šio kontinento miestų. Iš kur jums tiek jėgų, energijos?

— Gastrolės Australijoje buvo vienas iš mano gyvenimo įdomiausių įvykių. Amerikoje ir Kanadoje esu aplankiusi beveik visas didesnes lietuvių kolonijas jau net po kelis kartus. Klausiate, iš kur tiek jėgų ir energijos? Sakoma, kuomet žmogus daro tai, kas jam patinka, tai tik vienas malonumas. Aš mėgstu žmones, mėgstu keliauti, ir, žinoma, svarbiausia, — dainuoti.

— Koncertuodama ne lietuviškai publikai, kokį repertuarą dažniausiai pateikiate. Ar įpinaite lietuviškų liaudies dainų? Jei taip, tai kokia svetimtaučių reakcija?

— Koncertuodama svetimtaučiams, dainuoju ir lietuviškas dainas. Apie vieną mano recitalą „The Gazette“ muzikos kritikė Frances Goldman taip rašė: „The really enchanting Lithuanian Chansons. The second one 'Mano protėvių žemė' by B. Budriūnas has much pathos and some very dramatic high notes“. „Worcester Sunday Telegram“ kritikas rašė taip: „Two groups of Lithuanian songs by Banaitis and Jakubėnas were richly endowed with basic qualities — charm, sorrow, enthusiasm, romance“. Dainuojant per radiją ar televizijoje, lietuviškai dainuoti nepasitaikė, nes paprastai reikia dainuoti tai, kas yra parinkta specialiai programai, nors tam tikrose programose duoda mano plokštelėje įdainuotų lietuviškų dainų.

— Gaetano Donizetti lietuviuose labai retas svečias. Nepri-

klausomoje Lietuvoje, jei neklystu, tebuvo statyta tik viena jo opera („Don Pasquale“). Kokia Jūsų nuomonė apie „Meilės eliksiyas“ aplamai?

— Kad Chicago Lietuvos operos pasirinko statyti „Meilės eliksiyas“, yra girtina. Tai jau kitoks operos žanras. Esu tikra, kad lietuviškoji publika ją priims palankiai. Šiam kontinente G. Donizetti yra labai populiarus kompozitorius. Daug prie to prisidėjo Maria Callas, Joan Sutherland, Montserrat Caballe ir Beverly Sillas. Jos plačiai išgarsino Donizetti operas, pavyzdžiui, — „L'Elisir d'Amore“, „Roberto Devereaux“, „Maria Stuard“. Opera „Meilės eliksiyas“, mano nuomone, yra graži, įdomi, melodinga ir pilna gražaus humoro. Man atrodo, kad visa opera nuo pradžios iki galo burbuliuoja kaip šampanas.

— O ką pasakytumėte apie savo rolę?

— Kada Chicago Lietuvos operos pirmą kartą Vyt. Radžius paklausė, ar sutikčiau dainuoti Adinos partiją „Meilės eliksiyas“, ilgai negalvodama sutikau. Ši opera man buvo girdėta ir žinoma, kad Adinos rolė man tinka. Nusipirkus partitūrą, susipažinau su Adinos partija ir ją pamėgau. Tai tikrai linksma ir įdomi rolė.

— Sakykite, ar dainuojate daugiau iš pareigos parodyti savo gražų balsą, ar labiau todėl, kad pati jaučiate malonumą?

— Dainavimą mėgau nuo vaikystės laiku. Dainuoti mėgstu ir nuolat stengiuosi tobulėti. Juo daugiau mokiuosi, tuo labiau tai pamėgstu ir esti momentų, kad tikrai jaučiu malonumą.

— O kur jaučiatės labiau „namie“: dainuodama liaudies dainas, ar operų arijas?

— Mėgstu arijas ir klasikinės dainas. Mėgstu ir lietuvių kompozitorių dainas, kada jos tinka mano aukštam balsui. Lietuvių liaudies dainos yra įdomios, bet beveik visas reikia transponuoti,

Sol. Gina Čapkauskienė, pastoviai gyvenanti Montrealyje, Kanadoje, šio sezono Chicago Lietuvos operos pastatymo spektakliuose atliks Donizetti operoje „Meilės eliksiyas“ Adinos partiją.

nes jos parašytos žemiems balsams.

— Kokiose operose esate anksčiau dainavusi ir kuriose rolėse labiausiai sekėsi?

— Esu atlikusi Violetos partiją „Traviatoje“, Michaelės — „Carmen“, o Montrealeio operos mokykloje dainavau Luciją — „Lucia di Lammermoor“, Musetą — „La Boheme“ ir Nakties karalienę — „Zauberfloete“. Man ypač, kad geriausiai sekėsi Donizetti operoje Lucijos rolėje.

— Kur, Jūsų nuomone, dainininkai labiau gerbiami ir šilčiau sutinkami: Jungtinėse Valstybėse, Kanadoje, Australijoje?

— Daug keliaujant, prisireikia įvairių išpūdžių. Man atrodo, kad lietuvių dainininkus visur šilčiau sutinka. Gal būt, Australijoje, kur mes negalim taip dažnai nuvykti, esam geriau įvertinami ir šilčiau priimami.

— Kiek laiko „Meilės eliksiyas“ būsite paskyrusi ir kiek kelionių tarp Montrealeio - Chicago turėsite atlikti?

— „Meilės eliksiyas“ reikėjo daug valandų pašvesti, bet kiek, — sunku pasakyti, nes mokiausi ne vien tikrai Adinos partiją: čia

reikia rečitaliui pasiruošti, čia reikia naują dainą išmokyti, čia vėl kas nors netikėtai pasitaiko... Svarbu viską laiku paruošti. Į Chicago reikėjo nuvykti tik vieną kartą: pasitarti su maestro Vyta Marijošium ir operos solistais.

— Ką galvojate apie Chicago Lietuvos operą ir jos ateitį?

— Chicago Lietuvos operos problemos man nežinomos. Tėnai esu tik reta viešnia. Kaip ilgai ji išsilaikys, priklausys nuo to, kaip lietuviams rems jų finansais ir koks bus solistų prieauglis.

— Kokie šių metų koncertiniai planai?

— Laukia keli koncertai pavasarį ir rudenį. Montrealeio Aušros Vartų parapijos vyrų oktetas yra numatęs su manim išleisti plokštelę. Kaip matote, darbo bus daug. Gal ir į Australiją vėl kada nors nukeliausiu... Šiuo metu esu linksmai nusiteikusi ir, manau, pasimatysim „Meilės eliksiyas“ spektakliuose.

Ačiū už pokalbį, Gina. O spektakliuose tikrai pasimatysime.

Alf. Nakas

Vladas Šlaitas

MANO VISAS GYVENIMAS YRA VELYKŲ ŠVENTĖ

Mano pirmoji Velykų šventė buvo labai senai. Tai buvo baisiai senai, kai faraono divačiai paskendo Raudonojoje jūroje. Mano antroji Velykų šventė buvo maždaug prieš du tūkstančius metų, kai Kristus kėlėsi iš numirusiųjų. O dabar mano visas gyvenimas yra Velykų šventė, nes dabar nuolatos gyvenu viltimi prisikelti iš mirusiųjų ir susitikti su tavimi kitame pasaulyje, mano mirusi meile.

BE TAVĖS

1

Tavęs daugiau nebėr. Tačiau ruduo yra paskendęs meilės chrizantemose. Tik upeliūkščio tolimas čurlenimas kartoja man, kad jau nebėr daugiau tavęs. Tik tai vandens ramus čurlenimas paliko tavo vietoje.

2

Dabar kiekvienas skersgatvis paženklintas geltonu antspaudu. Virš miesto geltomo auksio blizgesys. Tai saulė. Ir tykiai krenta rudens pasaulyje pirmieji buvusiu svajonių lapai.

3

O man ruduo yra auksinis burbulas. Ir gal ne burbulas. Gal tikslai lengvas taktas. Ir tykiai krenta rudens pasaulyje pirmieji buvusiu svajonių lapai.

4

Tai buvo senas, persiškas kilimas. Sienoje eunuchas moterų sargyboje. Ir tavo plaukų spalva. Tai pelenų ir auksio mišinys. Norėčiau tavo užmiršti, bet lyg tyčia kiekviena smulmena tavo man primena.

5

Turin surasti debesį, ar lenktą mėmilio lanką, arba sausą vienatnės medį rudens dangų, idant galėčiau amžinai užmiršti tavo plaukų auksinį nuolankumą.

6

Pračina moteris. Aš ieškau tarp jų tavęs. Aš ieškau pamašumo tarp tų, kurios pračina, ir tavęs. Maniau, kad tu buvai. Bet tai tebuvo tavo pečių švelnusis nuolankumas.

Mano tėvas

Vieno gydytojo gyvenimo ir jo laikų istorija

Vincas Maciūnas

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio.)

Buvo betgi ir visai priešingų atvejų, kai toli nuo Lietuvos iškeltasis ilgainiui gerai suaugdavo su nauja aplinka, jautėsi patenkintas, gal net ir laimingas. Apie vieną tokią pasakoją P. Avizonis Būtėnui: „Prisimenu tokią gydytoją Pautienų. Kai gyvenau Ariogaloje, jis pas mane apsilankė ir stebėjosi, kaip aš, inteligentus, galįs tokiaime užkampyje tūnoti. Baigęs mokslus, jis išvyko praktikuoti į Astrachanę. Išvažiavo verdamas, nes buvo perspektyvų įsikurti ir savo krašte, bet reikėjo atitarnauti už stipendiją ten, kur valdžia skiria. Atitarnavęs galėjo pasirinkti vietą. Bet ne. Man dešimt rublių ne pinigai, — gyvensi įsiai tada. — Darbo sąlygos geros, pinigų uždirbu kaip šieno“ (Būtėnas, p. 80).

M. Sk-ra (gyd. M. Kuprevičius) „Varpe“ (1896, Nr. 9) atskleidė savo kūrimosi Lietuvoje sunkumus: „1891 m. pabaigęs gydytojo mokslus universitete K. (Kazanėje), norėjau važiuoti tėvynėn, bet pabūgau; ką

tik baigęs mokslus, maniau sau, duonos neužsidirbsiu: turiu tik teoretiską mediciną moksluose gudrumą, o taip varžytis su miliais gydytojais praktikai pavojinga. Užtačiau priėmimą vietą prie ligonbučio ziemstovoje K. gub. (zemstvo — carinės Rusijos vietos savivaldybė, įvesta 1856-1876 m. europinės Rusijos gubernijose; jų nebuvo nerusų gyvenamose srityse, taigi ir Lietuvoje; zemstvoms tarp kitko priklausė ligoninių steigimas ir visokie sanitarijos reikalai) [...] 5 metus nebuvau lankęs Lietuvos. O tuom tarpu gavau nuog vieno brolio laišką, kur tarp kito buvo rašyta, kad, girdi, pakaks svetimiems tarnauti, saviesiems dabar patautauk“. Padūmojau, parymojau, meilius žodelius minėdamas, ant galo nutariau sau atsisakyti nuo „riebios“ vietos ir plaukiauvažiavau tėvynėn. Čia apsigyvenau X. [Grinkiškyje] su noru įleisti giliau šaknis ir ištūpėti sau gūžta. Gyvenau metus, gyvenau antrus, užėina treti metai, o mano gūžta kaip šalta taip šalta. Dar pasklido prastas

garsas, žmonės kalbėjo: tai tas ... ietis (grinkiškietis) daktaras tikrai menko mokslo, kad mat net lenkiškai nemoka; nori, kad visi su juimi lietuviškai kalbėtų. Nusistatė prieš jį ir ponai. Buvo paplatinta nuomonė, kad gydytojas miestelio X yra pasamdytas maskolių „šnipukas“. [...] Aiškiai mačiau, kad aš arba turiu pūsti į vieną dūdą su anais ponais arba be duonos sėdėti. O kad mano menko uždario neįstokdavu ne tik užganėdinimui mano kultūriškų reikalų, bet ir žmoniškam užlaikymui sveikatos — tai pasitraukiau šalin. Mea culpa. [...] Ant galo — trečia — prisipažinsiu, kad rinkimas nuo ligonių po 20-40 skatikų ir t. t. visados buvo dėl manęs moralisku diegliu, prie kurio negalėjau priprasti. Praktika turėjau tik tarpe prasčiokų, nėra kitos luomos žmonių aplinkai labai mažai tebuvo“.

Buvo betgi gydytojų, kurie nepabijoję likti ir praktikuoti Lietuvoje jų tarpe buvo ir S. Matulaitis: „Pirmaisiais metais materialiai gyvenau gana kukliai, bet mane ramino tai, kad dirbu gimtajam krašte ir galiu veikti savo tautos žmones“ (S. Matulaitis, „Atsiminimai“, 1957, p. 85). Kadangi jis 1895-1896 m. kaip tik buvo ir „Varpo“ redaktorius, galėjo atsakyti M. Sk-rai (Kuprevičiui) tame pačiame numeryje (1896, Nr. 9). Piktai kaltindamas savo kolegas gydytojus, kurie dėl didesnio uždario traukė Rusijon, Matulaitis (įprastine slapyraide N prisidengęs) prikišo: „Taip štai p. Sk-rai rinkimas pinigų nuo ligonių po 20-40 skatikų išrodo 'moralisku diegliu', kuris drauge su apkalbėjimais bajorų ir blogu atsiliepimu klebono apie skaitymą lietuviškų laikraščių

yra priežastis bėgimo į Maskoliją, kada tuom tarpu kiti lietuvių gydytojai, kiek man žinoma, jaučia save moraliskai visai gerai, neveizint, kad taip pat renka po 40 skatikų, kad lenkomanai apkalba, o klebonas dantiomis griežia ant jųjų. Šitie nebėga į Maskoliją, nes mato, kad jų įtekmė Lietuvoje reikalinga. [...] Pons Sk-ra išbėgo ten, kur jį maloniai priėmė, t. y. davė gerą vietą [...] kur nereiks imti po 20-40 skatikų, kur gaus gerą algą 1000 arba ir 1500 rublių. Da ist der Hund begraben“ (čia šuo pakastas).

Pastiprinant S. Matulaičio žodžius apie lietuvių gydytojų norą padėti savo žmonėms, galima pacituoti ištrauką iš Greitakojo (M. Čepo) korespondencijos: „Mūsų apilinkėje beveik kiekviename miestelyje yra daktaras. [...] Negana to jau keletas metų, kaip kelių miestelių daktarai daro kas mėnesį po kartą susivažiavimus tai pas vieną, tai pas kitą; šimet prie tų susivažiavimų priguli jau septyni daktarai, iš kurių keturi yra jauni lietuvių. Paskirtoj vietoj ant užsakytos dienos jie daro neturtėliams, kurie negali pas save namuose padaryti taip vadinamą 'consilium' daktarų, tai yra sukviesti kelis daktarus pas ligonį; dabar toksai consilium'as — kurio rodoms žmonės, žinoma, daugiau tiki, negu vieno daktaro — atsieina visiškai pigiai; užmoka, kiek kas gali: vieni po rublį, o nuo kitų užtenka ir po auksiną. Tokių susivažiavimų teko man matyti Linkuvoje. Ligonių čionai susirinko taip daug, jog daktarai dagi paliso, iki visus priėmė, nes darbo nuo 3 val. po pietų iki 11 val. nakties be perstojo. Už tokią geradarystę galima tik padėkavoti mūsų garbingiems daktarams,

velykant, idant jie būtų pavyksli dėl kitų“ (Varpas, 1892, Nr. 11).

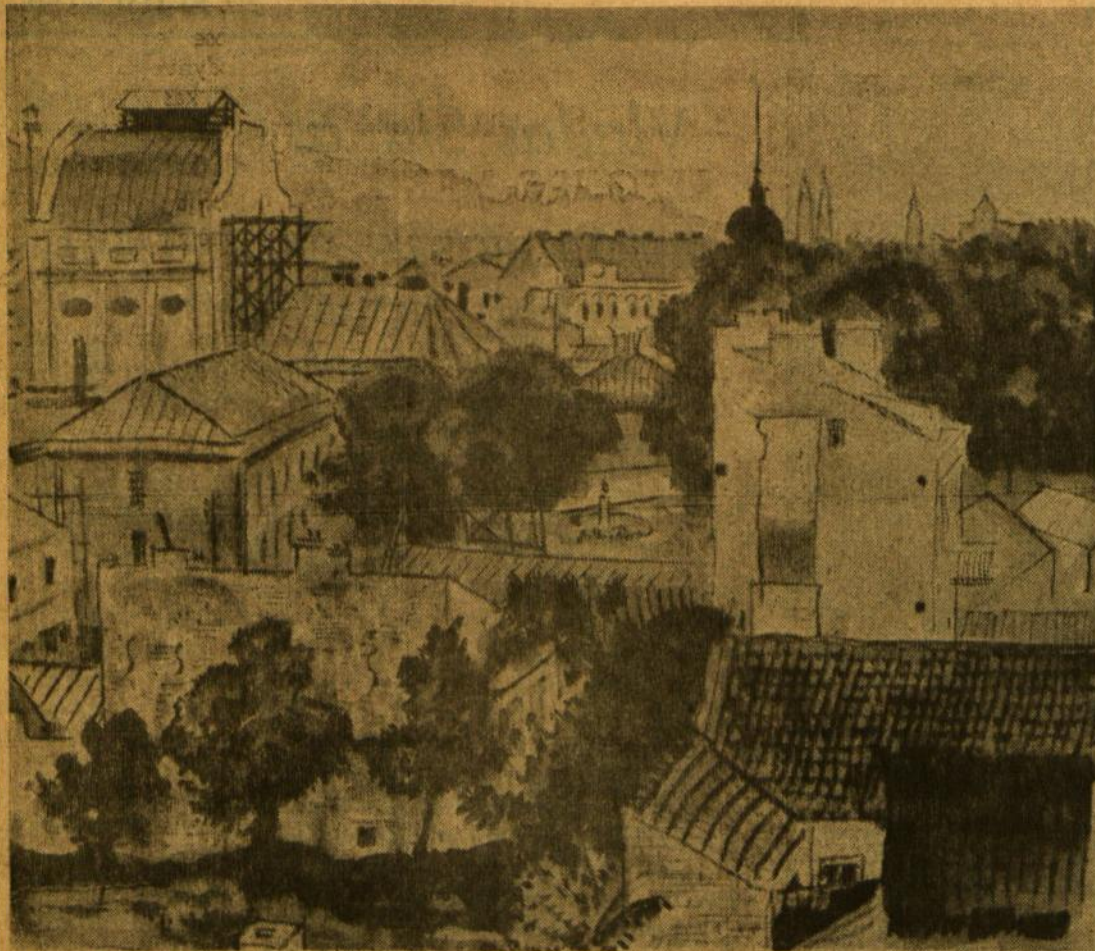
Bakstelėjo Kuprevičiui ir „Varpo“ bendradarbis L.J. (J. Lozoraitis?). Užsiminęs, kas „daugumas jaunų vaikinių, mokslus išėjusių, trečia dirvą visokiuose Rusijos kampuose“, karčiai priekaištavo: „Kiti gi vėl bijo, kad juos nediegtų moraliski dieguliai, imant nuo lietuvių už savo darbą po 20-40 skatikų, todėl ir laiko per geresnį daiktą imti Rusijoje iš kasos algą ir nejausti, kad ta alga, rasi, yra knolu išdauzyta nuo žmonių, Siberijoje ar kaliny Kiūtanchų“ (Varpas, 1897, Nr. 2).

Reikia nurodyti, kad M. Sk-ra (M. Kuprevičius) 1906 m. vis tiek grįžo Lietuvon ir aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje. Betgi daugelis lietuvių švietulių, susiradusių Rusijoje gerą uždarbą, grįžo Lietuvon tik po karo drauge su karo pabėgėlių minia. Tokiems ir skyrė Maironis savo piktą satyrą „Kai kam“: „Kaip 'istinas' [tikras] ruskavo caro sūnus, / Su drūta gude susituokęs, / Kai kur kai kas / Dabar, iš Maskvos alkanos vos skvernus / Parnešęs, nors 'barinai' [ponai] juokias, [...] Uolus Lietuvos patriotas / Ne vienas kai kas“.

Namo!

Su rusiška ja aplinka, kurion buvo aplinkybių mublokėtas, tėvas nesugyveno, nesistengė ir nenorėjo. Betgi vilčių bant artimu laiku grįžti Lietuvon nebuvo. Liko tik svajonė ir ilgesys. Įdomu, kad tėvynės ilgesys, vieną iš vad. amžinųjų poezijos temų, buvo itin būdingas bekvailiančiai lietuvių literatūrai.

(Nulaukta 1 4 pusl.)

Mstislovas Dobuzinskis (1875-1957) Zvilgsnis į Kauno senamiestį
Dailininko darbų paroda vakar atidaryta Ciurlonio galerijoje, Čičagoje. Uždarna balandžio 20 d. Lankymo valandos: šokiadieniais 7-9 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 9 val. vak.

MANO TĒVAS

(Atkelta iš 3 psl.)

Vienas iš populiariausių ano meto lietuvių literatūros eilėraščių buvo A. Baranausko "Sudieu, Lietuva". Jį mielai dainavo ne tik Amerikon emigruojantieji, ne tik itin nemaloniom rusų kariuomenės tarnybon išvykstantieji ar šiaip jau išsikėlantieji iš Lietuvos, bet ir tie, kurie niekur iš savo krašto nevažiavo. Net ir laikinai išvykę iš Lietuvos su ilgesiu prisiminavo Lietuvą, kaip pvz. Maironis, gėrėdamasis šveicarijoje Keturių Kantonų ežero grožybėmis. Dar prieš "Aušrą" lietuviškai susiprantantieji Seinų klierikai (tuo laiku ten mokėsi didysis patriotas Petras Kriaučiūnas) kaip lietuvių tautinį himną sudainuodavo Ad. Mickevičiaus "Pono Tado" pradžios žodžius, reiškiančius didžiulį netektosios tėvynės Lietuvos ilgėsį. Beje, vėliau vieno buvusio Seinų klieriko, o tada jau klebonavusio Amerikoje, kun. P. Abromaičio, iniciatyva tie Mickevičiaus žodžiai (aišku, lietuviškai išversti) buvo sugiedoti kaip "himnas narodavas" [tautinis] trečiojo Susivienijimo Katalikiškų Draugijų seimo metu 1888 m. Mahanoy City, Pa.

Tėvo amžininkas poetas Pranas Vaičaitis savo populiariau eilėraštyje "Yra šalis" tikino, kad to, koks mielas kraštas yra tėviškė, "neišreikš nė vienas raštas, tą pasakys vieni jausmai". Tikrai, nedaug kas gebėjo gražiais poezijos žodžiais skelbti savo ilgėsį, bet labai dažnas jį giliai jautė ir dažnu širdyje jis skambėjo paprastučiais liaudies dainos žodžiais — "broleliai, namo".

Ir štai visai nelauktai susidarė galimybė grįžti namo. 1904 m. rusai susikovė su japonais. "Kepurėmis užmėtysim (šapkami zakidajem) tuos geltonuosius makakus" (tai Pietų ir Pietryčių Azijoje paplitusios beždžionių rūšies vardas, japonų pravardžiamas) — su panieka ir su išdidžiu pasitikėjimu skelbė rusų strategai. Įvyko betgi visai kitaip. 1905 rusai gėdingai pralaimėjo karą, kai japonai, tie Azijos vokiečiai, sutriukšino-sunaikino į Tolimuosius Rytus aplink visą Pietų Aziją nusukbėjusį galingą rusų laivyną. Susiūbavo subraškėjo didinga (bent taip iš paviršiaus atrodė) Rusų imperijos pastato sienos, ant silpnų pamatų stovėjusios. Nusilpo rusiško absolutizmo-samoderžavijos (dabar kerėbliskai patvaldys verčiamos) kietai sugniauztas kumštis. Visą plačiąją Rusiją nusiaubė 1905 m. revoliucijos audra. Net ir lietuviai, ligi tol smarkiai engti ir prispausti, 1905 m. Didžiąjame Vilniaus seime drąsiai pareikalavo savo kraštui savivaldos.

Tų visų revoliucinių įvykių sukrėsta valdžia atlyžo, bent laikinai. Tokiomis aplinkybėmis tėvui pavyko išsiryti perkėlimą Kauno gubernijon. Kurin valsčių jis buvo atkeltas, tikrai nežinau. Lyg ir prisimenu jį minėjus Eržvilką ir Telšius. Paskiau darbavosi Jurbarke, Papilėje ir Rozalime.

Lietuvon tėvas grįžo, jau perkopęs 30 metų. Buvo jau pats laikas kurti šeimą. Rodos, jis yra pasakojęs, kad aname tolimame Rusijos pasvietyje prie jo buvo "kabinusis" viena rusaitė, bene vietos tarytojo dukterė. Betgi tėvas iš Lietuvos buvo atsivežęs griežtą nusistatymą prieš rusės žmonas. Apie tai, be abejo, buvo ne kartą diskutuota ir Mintaujos kūdikiečių susirinkimuose; apie tai ne kartą rašyta buvo ir spaudoje

bei literatūroje, kuri tada gausiai pasiekdavo Mintaują, o kūdikiečiai netgi turėjo lietuvišką bibliotekėlę (plg. Požela, "Jaunystės atsiminimai", p. 62). Galėjo smigti širdin ir Maironio "Pavasario balsu" satyros "Tautos pabėgėliams" kartus priekaištas: "Juk štai jau ne vienas parsiveža pačią / Nuo Tulos ar Viazmos namo". Dar pikčiau barės J. M. Kėkštas (Mačys): "Dėl tų gi lietuvių, kurie apsigėdė ar gali apsigėdėti su maskolaitėmis, mūsų tauta neranda kitokio vardo, kaip tik reneगतų ir jų nelemtai atminčiai stato juodus kryžius" Varpas, 1893, Nr. 1).

Buvo pasisakoma ne tik prieš rusės žmonas, bet ir iš viso prieš svetimtautes. Dar "Aušroje" (1885, Nr. 4-5) Šarka (L. Malinauskaitė-Sliupienė) priminė kartų faktą, kad "vaikai tokių maišytų šeimynų niekuomet nebus lietuviais, kadangi motina nėra lietuvininkė. Tas pats klausimas nuo pat pradžios buvo keliamas ir diskutuojamas taip pat ir "Varpe". J. G. (vienas iš "Varpo" steigėjų J. Gaidamavičius) rašė: "Dabar labai daug apsviestų lietuvių su visuomi pranyksta dėl lietuvištos vien tik iš priežasties stokos apsviestų lietuvininkų, nes pačiuodamiesi su svetimtautėmis, pavirsta ar į lenkus, ar į vokiečius, ar į gudus, vaikai gi jų su visuomi nepažįsta prigimimo tėvo ir laikosi prie motinos tautos" (Varpas, 1889, Nr. 3). Taigi, anot J. M. Kėkšto (Mačio), "vienu iš svarbiausių, be abejo, padarų ūgyje mūsų tautos ir draugijos [mes dabar pasakytume, visuomenės] yra parinkimas tam tikrų lietuvių-motinių ir lietuvių-pačių" (Varpas, 1893, Nr. 1). V. Kudirka viename savo "Tėvynės varpų" straipsnyje išskėlė tam tikrą lyg ir tautinės kovos šūki: "Atmink lietuvišką šeimyną" (t. y. šeimą) (Varpas, 1891, Nr. 2). Tas tautiška mišrių šeimų ir su tuo susijusių tautinių negerovių klausimas buvo ne tik gausiai (ir kartais labai karšta) diskutuojamas mūsų laikraščiuose, bet buvo dar ir tapęs viena iš pagrindinių mūsų grožinės literatūros temų (pvz. Lazdynų Pelėdos apysaka "Klaipėda" ir kt.).

Tėvas, grįžęs Lietuvon ir jautėsis tikru lietuviškosios visuomenės nariu, negalėjo juk nematyti ir nesirūpinti tuo, kuo rūpinos, sielos, ko siekė ir apie ką svajojo visa tautiška susipratusiųjų Lietuvos visuomenė. Tasai visuomenės nusistatymas turėjo jam daug sverti ir šeimą kuriant. Žinoma, galutinis apsisprendimas tokiais klausimais visada yra asmeninis. Betgi tėvo atveju nei mūsų publicistai nei beletristai nebūtų galėję padaryti kokio priekaišto: jis vedė tikrą lietuvių aukštaitę Juzę Šiaučiūnaitę.

Gausi šiaučiūnų (kadaiše jie vadėnėsi Eigtintais) šeima gyveno Ragaišių kaimelyje nuostabiai gržioje ir "Anykščių šileio" autoriaus plunksnos vertoje šventosios parkrantėje, ten kur įbėga Jaros upė, ištekejusi iš Vaitkūnų ežero, esancio maždaug už 10 kilometrų į šiaurę. Ragaišiai —netoli nuo Anykščių-Svedasų vieškėlio. Tad, nors kaimas priklausė Debeikių parapijai, šiaučiūnai paprastai važiuodavo ir bažnyčion ir kitais reikalais į susisiekimo atžvilgiu patogesnius Svedasus. Tuo būdu ir mano tėvas bus su šiaučiūnais susipažinęs.

(Bus daugiau)

MŪSŲ KALBA

RED. DR. PR. SKARDZIUS

Rašybos pakeitimai Lietuvoje

Jau seniai buvo pradėta kalbėti apie rašybos pertvarkymą Lietuvoje. Ilgai dėl to buvo tariamasi, ginčijamasi, bet prie esminės rašybos reformos nebuvo priėta; buvo pasiryžta rašybą tik aptvarkyti. Ir štai tokia aptvarkyta rašyba 1974 m. kovo 26 d. buvo patvirtinta Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Mokslo tarybos. Per Akademią gavęs išsamų pranešimą apie pakeitimus, aš čia noriu pažymėti tik svarbesniuosis iš jų.

Siūloma rašyti: *iešmas, ieškoti, bet bjaurus, pjauti, spjauti,*

aukštas, baikštus, sluoksnis. Šalia daugiausia, pirmiausia, pirmučiausia leidžiamos ir lygiagrečios lytys daugiausiai, pirmiausiai, pirmučiausiai (kaip geriausiai, greičiausiai ir kt.). Dviskiemių veiksmoždžių būsimąjo laiko trečiojo asmens lytys i, u ir y, ū rašoma pagal būtojo kartinio laiko šaknies balsę, pvz.: gyti, gijo, gis; pūti, puvo, pus ir klysti, klydo, klys; pūsti, pūtė, pūs; išimty: vyti, vijo, vūs ir siūti, siuvo, siūs. Skyrium rašytina: kažin, kas, bet kas, kai kas, per geras, vis dėlto, vis tiek, taip pat šiaip

jau, taip jau, na jau, nujau (ligi šiol tai buvo rašoma skyrimum). Samplaika per daug, kur ligi šiol buvo rašoma drauge ir skyrium, siūloma rašyti tik dviem žodžiais: per daug kalba ir per daug mažas. Vienu žodžiu teikiama rašyti galbūt, turbūt, bet žūt būt "būtinai, trūko plyšo", nors šios sandūros yra visai vienodos darybos ir reikšmės. Be brūkšnelių bus rašoma kas ne kas, kada ne kada, vos ne vos, bet norom nenorom, valia nevalia (žinoma, ir vargas negalais). Dalelytė nebe su kitais žodžiais bus rašoma, kaip dalelytė ne: nebejaunas, nebetoli, nebekoks. Polinksnį link siūloma visada rašyti skyrium nuo kitų žodžių: kur link, šen link, ten link, aukštyn link.

Didžiųjų raidžių rašymas ne daug tekečiamas. Bet daugiaždžiuose įstaigų, įmonių, organizacijų pavadinimuose, prasidedančiuose kuriuo geografiniu vardu, didžiąja raide siūloma visais at-

vejais rašyti ir žodį, einantį po geografinio pavadinimo, pvz.: Lietuvos TSR Mokslo akademija, Vilniaus Dailės parodų rūmai, Joniškio rajono Vartotojų kooperatyvų sąjunga (ligi šiol šiokių pavadinimų tik pirmasis žodis buvo rašomas didžiąja raide: Vilniaus dailės parodų rūmai ir kt.). Kitas būdingas pakeitimas: visi tikriniai švenčių pavadinimai bus rašomi vienodai ir pradėdami didžiąja raide. Pagaliau numatoma duoti daugiau laisvės žodžiams kelti iš vienos eilutės į kitą, pvz.: gat-vė ir ga-tvė, vynuogė ir vy-nuogė, par-eiti ir pareiti.

Tai yra, kiek man teko sužinoti, žymiausi pakeitimai, bet aš jų čia tuo tarpu nesu pasiryžęs plačiau svarstyti, komentuoti: reikia palaukti, kol patvirtintoji "Lietuvių kalbos rašyba ir skyrība" bus išspausdinta. Sakō, tai jau atiduota spausdinti.

P. S.

Nuomonės ir pastabos

AR PAKANKAMAI BENDRAUJAME SU MOKSLU

Juozas Tumas - Vaižgantas yra rašęs: "Su viena meile ir antra daile gyventi nepatogu, reikia pridėti ir trečią — orę, kad būtų ir duonelės, ir kvepiančių kumpių".

Šis posakis vaizdžiai parodo mūsų didžiojo kultūrininko pagarbą praktiškai gyvenimo pušei. Nors ir būdamas dvasios vyras — idealistas, Vaižgantas lygiavėriai kėlė ir žmogaus skverbimąsi į ekonominį gerbūvį.

Prisiminti "Pragiedrulių" autorius pravartu kaip tik dabar, kai daug kas be rezervų glėbesčiuojasi su kultūra, šneka apie jos pirmumą, tvirtina, kad tautos gyvybė priklauso nuo kultūrinio sąmoningumo ir pan.

Argi iš tikrųjų toji ponia Kultūra, mūsiškai suprata, yra jau taip reikšminga? Argi mūsų gyvenimėlis turi būti nuolat pripildomas vien lietuvišku teatru, muzika, dailė, grožine literatūra, tautiniais šokiais? Argi be šitų dalykų negalima būti pakankamai kultūringu ir sąmoningu lietuviu? Atrodo, kad galima. Nes minėtaiš pomėgiais žmogaus kultūringumas nėra išimtinai matuojamas. Yra daug atvejų, kai žmogaus sąmonė ir širdis save pasotina ir kitais patiekalais.

Štai prieš mus iškyla nūdienis mokslas. Dažnai jį apeiname kaip statų kalną. Miela pažiūrėti tik iš tolo į jo snieguotą viršūnę, bet lipi į viršų, tai jau ne: tam, atrodo, mūsų jėgos per menkos.

Taip mes ir žiūrime tik "iš tolo" ne vien į griežtasias, neįkandamas mokslo sistemas, bet neretai ir į pagelbines, su gyvenimu tiesiogiai susijusias priemones. Jei iškyla koks klausimas, mieliau kreipiamės pas kultūrininką, negu pas savo srities žinovą — mokslininką. Tiesa, protarpiais pasisemiame žinių periodikos puslapiuose apie astronomijos naujienas, šį bei tą iš pseudo — mokslinės psichologijos. Sveikatos sumetimais skaitome medicinos daktarų patarimus, vieną kartą giriančius vitaminių C, kaip viso ko pagrindą, kitą kartą — lietuviškos duonos riekę.

Tuo maždaug ir apsiriboją daugelio tautiečių mokslinis žinėjimas. Gilesnis, platesnis susipažinimas retai pasitaiko. Kur kas maloniau dairytis kultūros pievose.

Ir kas iš to išeina? Ogi gan keistas, miglotas vienpusiškumas, net reikšmingų žmonių laimėjimų neįvertinimas. Antai, vienas istorikas į pasaulio stebuklų eilę neužmiršo įrikiuoti egiptiečių piramides, o romėnų kanalizacijos tinklo visiš-

kai nepaminėjo. O kas gi nau-dingiau žmonėms: ar dykumoje riogsančios faraonų piramidės, ar sanitarinę pažangą sukūrusi vamzdžių bei kanalų sistema.

Taigi, teigiami kultūros pirmumą ir nesidomėdami mokslu, mes lyg ir priverčiame mokslininkus savo oruotu teigti mokslo primatą ir nesidomėti mūsų kultūriniais stebuklais. Todėl reti yra mokslininkų straipsniai mūsų periodikoje. "Užmiršta" jie populiarinti fizikos naujoves, Retai girdime gero sociologijos žinovo nuomonę — kaip lietuvių išėivai turėtų kurtis dideliuose miestuose, sudarinėdami lietuviškas nausėdijas. Niekas iš mūsų ekonomikų — finansistų arba statybos inžinierių nepaskuba su naudingų patarimų — kaip statyti sales ar kultūrinis centrus, kad bendruomeninis gyvenimas būtų našesnis, skaidresnis. Nesu-sivokimas pastarajame reikale jau ilgus metus vargina vieną šiaip eneningą ir gausią nausėdiją. Išteklų yra, bet niekas ten nesugalvoja, kaip už turimą kapitalą pastatyti praktišką kultūros centrą, kuriame galėtų prisiglausti bent nedidelė dailės galerija, bibliotekėlė, sporto kambarys ir t.t.

Be abejo, daug ką galėtų išspręsti savo srities žinovai. Bet jais reikia pasitikėti, taip kaip Vaižgantas pasitikėjo operatorišku pakabumu ir naginga ore.

Technikos specialistų raštai ar paskaitos gal ir nepasižymės šmaikštumu bei iškalba. Vis dėlto kai kada tikslus brėžinys, statistikos kreivė ar dviaukštė formulė daugiau pasako, negu per kelis laikraščio numerius srove-

nanti publicisto minčių upė.

Neužmirškime, kad kai kam mokslas yra žmonijos kultūros viršūnė. O menai — tik nuobodulio slopinimas, ar sunkiai dirbusio žmogaus trumpa atgaiva.

Pr. Visvydas

"ŠVENTARAGIO" KALBOS DALYKAI A. NAKO "IŠPŪDŽIUOSE"

Kolega A. Nakas nepasigailėjo laiko "Draugo" kultūriniam priede š. m. kovo 28 d. atkreipti dėmesį į mano "Šventaragi", anot jo paties, "svarbiausia pavilioti štai pat, kad Vyt. Alantas gyvena Detroitė". Tikrai, yra džiugu turėti čia pat žinomą laikraštinišką, kuris neužmiršta savo parapijos rašto žmonių. Juk jei Alantas nebūtų turėjęs laimės gyventi Detroitė, tai kol, A. Nako "išpūdžiai apie "Šventaragi" nebūtų buvę parašyti (Kol. A. Nakas savo rašinyje pareiškė, kad jis rašas tik "reiklesnio skaitymo išpūdžius", o ne recenziją).

Tai tik tarp kitko. Kaip jau ne kartą esu pasisakęs, su recenzentais, šiuo atveju su "reiklesnio skaitymo išpūdžių" autoriumi nesiginčiju dėl literatūrinų dalykų, bet neiškenčiu nepasisekęs, pamokomas lietuvių kalbos, juo labiau, jog tai yra neutrali zona, kur gali būti visokių nuomonių. Be to, niekas nesiūkau tobulai mokas lietuvių kalbą, nes tai tokia plati sritis, kuriai įsisavinti būtų per trumpas ir visas žmogaus gyvenimas.

Kol, A. Nakas pagirtinai rūpinasi lietuvių kalbos puoselėjimu, be abejo, daug geriau ją

moka už mane. Aš visada dėkingas, jei mano rašto aptarėjai pastebi kalbos klaidas ir visada labai apgailestauju, kad tai "post factum": knyga atspausdinus, kaip jas beįstaisys?

Bet, matot, gerbiamieji, mūsų kalbos dalykai bent kol kas yra labai slidi tema: ji dar toli gražu nėra nusistovėjusi. Kol, A. Nakas kruopščiai ir, sakyčiau, teisingai suregistravo kai kurias mano veikalų gramatikos klaidas, nors šiaip jau, negalio skustis, nepasigailėjo ir labai gero žodžio mano rašto kalbai. Kad per kažkokį apakimą ar žioplumą žodelį sužuro parašiau su ilgąja ū ir kad nusvires, patįžęs parašiau su y, tai teisybė, bet kai kol, A. Nakas ištaisė mano parvartotą žodį ryktelei ir rikletėi, tai aš jau nebesutikau. Neketimu čia su juo ginčytis, tik noriu patarti jam žvilgterėti į 1960 m. išėjusį "Dabartinės lietuvių kalbos žodyną", (aš tuo žodynu naudojausi, rašydamas "Šventaragi"), kurio autoriai apie kalbamą žodį taip sako: rikletėi - trumpai, nesmarkiai surikti, rykletėi - smarkiai surikti.

Dabar gal reiktų tarletėi porą žodelių apie kol, A. Nako "ispū (Nukelta į 5 psl.)

PRANEŠIMAS TAUPYKITE DABAR

UZ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/2% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 3 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.
SAVINGS INSURED UP TO \$40,000 BY F.S.L.I.C.

VELIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI, PRADEJUS NAUJĄ taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su dova. Kitos dovanos duodamos, sąskaiton įdėjus atitinkamą sumą.

PAS MUS NE VISI TARNAUTOJAI YRA LIETUVIAI, BET KIEK VIENAME SKYRIUJE GALIMA SUSIKALBĖTI LIETUVISKAI

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th COURT, CICERO, ILL. 60650 PHONE 656-6330
Joseph F. Gribauskas, Vedėjas

OFFICE HOURS
Daily 9:00 to 5:00; Monday 9:00 to 8:00
Saturday 9:00 to 1:00; Wed. and Sunday Closed

Visada labiau domino kompozicija

Pašnekesys su Rimvydu Cinka jo grafikos parodos proga

— Tą paveikslą pavadinau "Hyades". Kaip žinai, hiados buvo graikų mitologijos nimfos, vėliau paverstos žvaigždynu, kurio pasirodymas dangiu sukelėdavo audras ir liūtis... Taip sakant, jos buvo gamtos deivės, kurios prižiūrėdavo laukus. Mane labiausiai ir patraukė tasai jų gamtiškumo momentas... Su Rimvydu Cinka stovėjome prieš didelį raudonos - juodos spalvos grafikos darbą Playhouse svetainėje ir šnekėjome apie jo parodą, netrukus įvykstantį Jaunimo centre, Chicagoje. Tiek apšnekamasis paveikslas, tiek ir eilė kitų jau nebe pirmą kartą traukia savęp svetainės lankytojų dėmesį.

— Ar tai bus pirmoji individualinė jūsų kūrybos paroda?

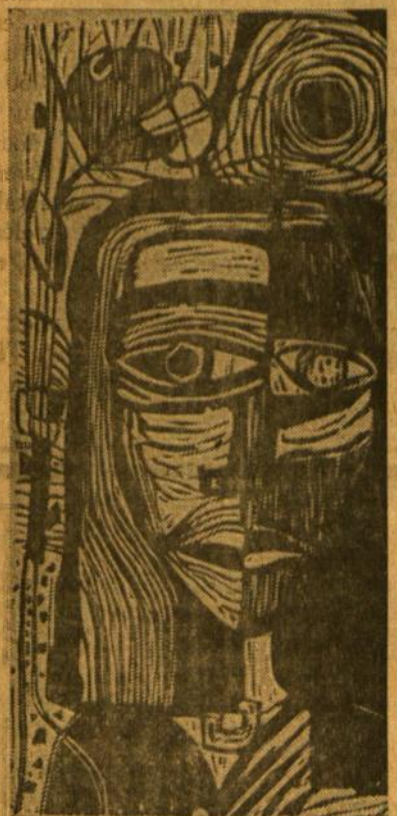
— Taip. Bendrose parodose su vienu kitu darbu jau esu ir anksčiau pasirodęs, tačiau ši bus pirmoji tik mano vieno.

Prieš porą metų R. Cinka medikų korporacijos Fratemitas Lituanian skelbtame konkurse šiaandieniui mūsų tautos kankiniams įamžinti laimėjo premiją už grafikos kūrinį "Rauda ugnyje".

— Paveikslas buvo vaizduojama tada Lietuvoje susideginusių (Romo Kalantos ir kitų) didvyrių kančios... Tasai premijos laimėjimas man buvo tikrai pozityvus akntinas...

— Kiek žinau, jūsų akademinis pasirošimas nebuvo meno srityje. Kas pastūmėjo ar paskatino į dailę, specifiniai — grafika?

— Esu mechanikos inžinierius ir šiuo metu projektuoju priešgaisrinės apsaugos sistemas, tagi dailė, taip sakant, yra mano "hobby"... Piešti mėgaujau nuo vaikystės. Gilintis grafikoje paskatino dailininkas Viktoras Petravičius. Pas jį privačiai besimokydamas, perpra-

R. Cinka Kompozicija III

**DO YOU LIKE TO WRITE?
ARE YOU CREATIVE?**

We need Theaterplays, Screenplays, TV-Scripts and Ideas, Short stories, Poetry, Biographies, Novels, Pop-Music ind Lyrics.

Wake up and get with it! Write and send To:

ENTERTAINMENT CENTURY LTD.

7966 Beverly Blvd. # 102
Los Angeles, Cal. 90048

tau grafikos pagrindus... Esu mėginęs tapybą ir akvarelę, tačiau grafika man visada buvo arčiau širdies. Viliojo daugiau formų sprendimas, negu spalvų derinimas. Visada labiau traukė paveikslų kompozicija, kuri grafikoje yra itin svarbi...

— Vien dailės srityje dirbti, žinoma, labai norėčiau, bet prisibijau, nes nežinau, ar galėčiau iš to pragyventi taip, kaip iš dartinės savo profesijos. Juk ir pilnai tam teoretiskai pasiruošę dailininkai turi duoną pelnytis mokyklose ar privačiomis pamokomis. Aš gi, kaip žinote, jokių formalijų dailės mokslų nesu baigęs...

— Kokių medžiagų daugiausia vartojate savo darbuose?

— Pradėjau raizyti linoleume, bet dabar dirbu išmintinai su medžiu. Parodoje matysite ir lino ir medžio raizinius, nes išstatysiu ir savo ankstyvuosius darbus, kad žiūrovas galėtų geriau pasiekti mano darbo raidą...

— Kiek žinau, bendraamžiai jūsų kūrybą mėgsta, ja domisi ir apie ją, bent šioje svetainėje, tikrai daug kalba...

— Negaliu skųstis: esu pardavęs nemažą savo darbų atspaudų. Gal kaip tik dėl to, kad kartais net koks tuzinas paveikslų yra čia Playhouse nuolatinėje ekspozicijoje. Pernai visą glėbį darbų išsiųžė bičiulis į San Francisco ir beveik visus tuojau pat pardavė. Daugiau dvidešimties...

— O kokius lietuvius grafikus jūs labiausiai mėgstate?

— Viktorą Petravičių, žinoma. Mėgstu jo stilių, o ypač — techniką. Mane žavi jo kompozicinis išradingumas. Labai mėgstu ir Vytautą Igną ir V. K. Jonyną. Igną — dėl jo tradiciniai lietuviško stiliaus, kartu ir primityvaus ir klasiško, bent mūsiška, lietuviška prasme.

Vėl dairomės į Playhouse svetainės sienas, tirštai papuoštas paveikslais.

— Šis keturių paveikslų ciklas iliustruoja Baudelairo poemą "Les fleur du mal", taip sakant — "Piktybės gėlės"... Tai liūdesys, melancholija... Va: "Kelionės galas" — linksmesnis; žmogus jau grįžęs, jaučia savų namų šilumą... Štai — "La morte des amants" (Meilužių mirtis). Kodėl čia gėlės? Man rodo, kad gėlės ir buvo jų meilės ir žuvinio simbolis... Norėjau sukurti to eilėraščio man sukeltą nuotaiką... Mano kūrybos tikslas ir yra sukurti nuotaiką, o ne atkurti realybę... Šioje spalvotoje grafikoje turėtumei pajusti ispanišką temperamentą: daug judesio, daug veiksmo, gyvumo. Jis vadinasi — "Elia". Tai merginos vardas...

— Kokia bus jūsų parodos apimtis? Kiek ir kokius darbus išstatysite?

— Bus išstatyta apie 60 atrinktų darbų. Kaip jau minėjau, juos sudarys įvairi lino ir medžio grafika. Bus ir juoda-balta ir spalvotos grafikos... Ruošiuosi su dideliu entuziazmu... Jei paroda pavyks — turiu viltį, kad teks pasirodyti ir kitose lietuvių kolonijose.

— Kiek žinau, esate ir vienas iš pastoviausių Antro kaimo vaidintojų. O ši grupė su nauja programa pasirodo beveik tuo pačiu metu. Kaip jūs ir suspėjate taip visur?..

— Kada ką nors tikrai mėgsti, tai ir laiko atsiranda. Mano dėmesys Antram kaimui yra,

galima sakyti, lygiagretus. Valdyba yra irgi atsipalėsimas nuo kasdienybės, išėjimas iš savęs... Antras kaimas šiemet ir vėl pasirodys šiame pačiame Playhouse gegužės 3 ir 4, o taipgi gegužės 10 ir 11. Mano paroda bus atidaryta Jaunimo centre balandžio 18 d. (7 val. 30 min. vak.) ir tęsis iki balandžio 28 d.

— Tad iki pasimatymo Jaunimo centre! O po to, žinoma, ir Playhouse, per Antro kaimo pasirodymus.

R. Cinka Opus I

Rimvydas Cinka, kurio grafikos darbų paroda įvyks Jaunimo centre, Chicagoje, balandžio 18-27 d.

Kultūrinė kronika

SPECIALUS PRANEŠIMAS LITUANISTIKOS INSTITUTO NARIAMS

Penktojo suvažiavimo metu 1975 m. gegužės mėn. Clevelande, Ohio, Lietuvių Namuose, 877 East 185 Street, tel. 216-531-2131 įvyks visuotinis Lituanistikos Instituto narių susirinkimas gegužės mėn. 17 d. 5:15 — 6:30 val. vakaro.

Sekmadienį, gegužės 18 d. 11 — 12 val. ten pat kviečiamas L. I. Tarybos posėdis, kuriame dalyvaus prezidentas ir visų skyrių vedėjai arba jų įgaliotiniai.

Paskirtasis laikas suderintas su mokslinių posėdžių paskaitomis, į kurias kviečiama visuomenė, ir su kitais suvažiavimo renginiais, kurie vyks tuose pačiuose Lietuvių Namuose.

LITUANISTIKOS INSTITUTO PENKTOJO SUVAŽIAVIMO TALKOS KOMITETAS

1975 m. gegužės m. 16—18 d. įvyksiančio L.I. suvažiavimo Clevelando Lietuvių Namuose organizacinis komitetas pasiskirstė pareigomis šitaip:

Kazys Žiedonis — pirmininkas, dr. Rimvydas Šilbajoris — vicepirmininkas programai, Jurgis Malskis — vicepirmininkas organizaciniam reikalams, Milda Lenkauskienė — vicepirmininkė renginiams ir banketo vedėja, St. Barzdukas — sekretorius, Pranas Karalius, Vacys Rociūnas ir Juozas Stempušis — informacijai, Stasys Astrauskas — išdinininkas.

Lituanistikos Instituto prezidentas reiškia viešą padėką Talkos komitetui už priimtą didelį darbą.

"ŠVENTARAGIO" KALBOS DALYKAI ALFONSO NAKO "IŠPŪDŽIUOSE"

(Atkelta iš 4 pusl.)

džių" kalbą. Jis rašo popieris, o reikia rašyti popierius. Kitoje vietoje jis suraizgo labai įmantrų sakinį: "Galvoju, kad beistorėj beletristikoj neverta nė "istoriškai fantazuoti". Ką ji: norėj pasakyti, susigaudyti nelengva, bet šaip ar taip tas savotškas žodelis "beistorė" yra kol. A.Nako ri būti abidvi "ž", taigi "be-naujaaaras, nes jo nėra aukščiau džionė".

paminėtuose abiejuose lietuvių kalbos žodynuose. Teaiškina ta "beistorė", kas daugiau nusimano apie kalbos dalykus, bet man tas žodelis kažkaip atliepia: beidėję filosofija, bemintė mintis, bebezdžionė giria ir pan.

Vyt. Alantas

Redakcijos pastaba. A. Nako raše apie "Sventaragi" randami žodžiai "beistorėj beletrist'koj", tur būt, reiškia beletristiką, kurioje nėra istorijos. Lygiai kaip sakome: bedugnė akivara, bevaisė žemė. Žodis "bezdžionė" Vyt. Alanto rašomas klaidingai. Tuli "beistorė" yra kol. A.Nako ri būti abidvi "ž", taigi "be-naujaaaras, nes jo nėra aukščiau džionė".

VIENOS/DVIEJŲ SAVAIGIŲ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKE Kaina nuo \$739.00

ISVYKSTA:	gegužės 28	lipos 16
	birželio 11	lipos 18
	birželio 25	rugpjūčio 20
	birželio 30	
	rugšėjo 3	
	rugšėjo 19	
	lapkričio 21	gruodžio 19

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokėsiu: pav., vykstantiems iš Chicago \$119.00, Clevelando \$4.00, Detroito \$4.00.

Patartina registruotis iš anksto — vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į: TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE 393 West Broadway, P.O. Box 116 So. Boston, Mass. 02127 Tel. (617) 268-8764 Savitinkė: ALDONA ADOMONIENE Air fares subject to Government approval.

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

General pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, slūnciant DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA. TOKSTANCAI KLIENTŲ PATENKINTI VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOJAMA SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS. Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštes kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. affiliated with PODAROGIPTS INC.

prima užsakymus dovanų pažymėjimams, automobiliams, šai dytuvams televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. 488 MADISON AVENUE (tarp 51 ir 52 g-vės)

Floor 21st
NEW YORK, N. Y. 10022
Tel.: (212) 758-1150/1
SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10063, 45 Second Avenue	Tel: AL 4-54566
NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street	CH 3-2583
SO. BOSTON, Mass. 02127, 389 West Broadway	268-0068
BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	BL 6-2674
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
CHICAGO, Ill. 60629, 2501 West 69 St.	WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road	884-1738
FORT WAYNE, Ind. 46805, 1807 Belmeke Rd.	Tel. 432-5402
IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W.	GL 8-2256
HAMTRAC, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.	365-5255
HARTFORD, Conn. 06106, 518 Park St.	246-9473
LAKEWOOD, N. J. 08701, 241 Fourth St.	FO 3-8509
LOS ANGELES, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
NEW HAVEN, Conn. 06511, 1329 Boulevard	LO 2-1446
NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue	373-8783
PASSAIC, N. J., 176 Market Street	GR 2-6387
PATERSON, N. J. 07505 — 60 Broadway	Tel. 345-2028
PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th St.	Tel. PO 3-4818
PHILADELPHIA, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	Tel. GL 5-9586
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 1828 Divisadero St.	FI 6-1571
WATERBURY, Conn., 905 Bank Street	PL 6-6766
WOODHAVEN, N. Y. 11421, 94-05 Jamaica Ave.	Tel. 441-4712
WORCESTER, Mass. 01610, 144 Millbury Street	SW 8-2868
IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Avenue	374-6446
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	RI 3-0440

PROGRESS

Yes, Progress has always been the goal of Standard Federal Savings, and we have proven that with our steady Financial Growth

In keeping with our goals and to serve you, the people who have helped us attain our position as one of the leading financial centers of the Southwest side, we are now offering a 7 3/4% per annum, 6 year, \$1000 minimum certificate account.

All Standard Federal certificates are issued in minimum amounts of \$1,000. Your savings in either a passbook or certificate account are insured up to \$40,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

For over 65 years, Standard Federal Savings has been the financial center of Chicago's Southwest side serving people with integrity, faith and trust. Stop in today and open the account of your choice, insuring the progress of your financial goals.

7 3/4%	CERTIFICATE ACCOUNTS * 6 Year Maturity YIELD INCREASE TO 8 1/4% on interest accumulated for 1 year
7 1/2%	CERTIFICATE ACCOUNTS * 4 Year Maturity YIELD INCREASE TO 7 9/10% on interest accumulated for 1 year
6 3/4%	CERTIFICATE ACCOUNTS * 30 Month Maturity YIELD INCREASE TO 7 0 1/8% on interest accumulated for 1 year

6 1/2%	CERTIFICATE ACCOUNTS * 1 Year Maturity YIELD INCREASE TO 6 1/8% on interest accumulated for 1 year
5 3/4%	CERTIFICATE ACCOUNTS * 90 Day Maturity YIELD INCREASE TO 6 0 1/2% on interest accumulated for 1 year
5 1/4%	PASSBOOK SAVINGS * Interest Paid To Date Of Withdrawal YIELD INCREASE TO 5 3/8% on interest accumulated for 1 year

Your savings in either a Standard Federal passbook or certificate account are insured up to \$40,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

* All certificates are issued in minimum amounts of \$1,000. A substantial interest penalty is required for early withdrawal.

4192 Archer Avenue (at Sacramento)
Chicago, Illinois 60632 — 847-1140

Monday, Tuesday, Thursday,
Friday - 9 a.m. to 8 p.m.
Saturday - 9 a.m. to noon
Wednesday - No Business Transacted

Nauji leidiniai

• **Jurgis Gliūda, PAGAIRE.** Premijuotas romanas. Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje 1975 m. Aplankas dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. Knyga 270 psl., kaina \$4.50, gaunama "Drauge".

Sis naujas Jurgio Gliūdos romanas, kaip žinome, yra laimėjęs "Draugo" dvidešimt ketvirtąjį romanų konkurso laurus. Anot knygos aplanko parašė, nauju premijuotu romanu Jurgis Gliūda įžvalgiai nukelia skaitytoją į okupuotos Lietuvos gyvenimą. Nauja santvarka, naujas žmogus, naujos nuotakos — tai pagrindinis vaizdas, kurį autorius piešia drąsiais tepuko brūkšniais ir ryškiomis spalvomis. Tas naujasis žmogus yra sustojęs pusiauakelėje tarp religijos ir ateizmo, tarp praeties užmiršimo ir ateities vizijų. Jis ieško naujų formų ištrinti religinius pėdsakus žmonėse ir įdiegti naują tikėjimą partijos skelbiamoms tiesoms, nesiderinančioms su gyvenimo tikrove.

"Pagairėje" autorius gilinais žmogiškos prigimties polinkius ir ieškojimus savo aplinkoje, kas pateisintų jo elgesį, veiksmus, jo akiraty vykstančią tragiką nedalia. Naujasis žmogus, komunistiškai išauklėtas, baimės tramdomas, nelemties įvykių stumdomas, parodo savo dvasinį lūžį, ypač matydamas, kad ateistiškai auklėjamoje vaikuose gimsta religinės idėjos, griauančios propagandinę tikrovę.

Jurgis Gliūda ir šia savo nauja knyga nėra pasenęs. Naujas jo premijuotas romanas pasižymi visomis geromis romanistinio pasakojimo savybėmis. Autorius labai jaučia skaitytoją, būtent, kada jam pasakojimas gali pasidaryti nebeįdomus ir net nuobodus. Tada jis staigiai, be jokio atsiprašymo, pereina į naują gamą ir ima atidengti kitus savo epizodo bruožus. Pagairė yra knyga apie jauną šeimą šių dienų Lietuvoje. Jos personažai nėra įprastiniai. Jie visai naujai yra išplauti iš medžio šiam pasakojimui. Įdomi komunistinio auklėjimo propagatorė ir jos vyras, kuklus, bet su slaptu palinkimu į tolimas keliones. Du jų mokyklinio amžiaus vaikai; kaimynų pora, prancūziškos kultūros mėgėjai; dailininkas, jautrus grožiui, bet netikėjęs, kad revoliucijas būtų galima įrengti į pastovius rėmus; senelė, atvykusi iš provincijos, — tai pagrindiniai šios dramos dalyviai.

Gliūda sugeba šiltai pristatyti skaitytojui Lietuvos peizažą, nors jame ir jaučiama šalto vėjo pagairė. Kai rėdos viskas eina pavėjui, vaikai iškelia tėvams klausimus, kuriuos jie jau seniai norėjo užmiršti. Autorius sugeba labai daug kasdieniškų įdomių dalykų iš įvairių gyvenimo sričių pastebėti dabartiniame Lietuvos gyvenime. Dėl to jos vaizdas išeiną ne pertemptas, bet realus ir dėl to brangus kiekvienam jos mąstytojui.

Šalia to, ši gyvenimą autorius analizuoja gana giliai. Galima įtarti, jog autorius simpatija, vaizduojant Lietuvos žmones, krypsta paprastam žmogui, ne pirmūniui ir ne svetimos kultūros paviršutiniškam sekėjui, iš kur jis beateitų. Estradų žmonės nėra įdomūs. Nepatikimi yra nei jų kvietimai šaltai galvoti. Ne paisant gudriai iškreipto maldos žodžio laisvės reikalui: "nepulkim ant kelių", tie įmantriai yra dirbančiojo žmogaus priešai. Kai dukė kenčia, kad mokykloje pirmūnė niekas nemyl, ji drauge randa senelėje, kuri moka supinti kaseles taip, kad galvos neveržtų.

Gliūda žino, kad simboliais galima pradėti dūndėti, kaip tai daro agitatoriai. Dėl to jo didelis

dėmesys kasdieniniams daktams simbolinės prasmės įgyja labai nejučiomis. Taip antireliginei propagandai naudojama sudėgintos mergaitės maldaknygė pradeda išeiti iš niekingumo rėmų ir pradeda šildyti jaunų žmonių vaizduotę. Ateistinis muziejus darosi nauju mistinio mąstymo centru, tarsi prieš šimtą metų besislapstą Anglijoje jėzuitai, kurie išvirto legendarinėmis būtybėmis. Slenkstis daros įdomiu sinonimu išreikšti ne šeimos skilimui, bet tam tikram atšalimui vyro nuo žmonos.

Premijuotasis romanas yra vėl vienas Jurgio Gliūdos kūrybinis įnašas išeivijos lietuvių literatūrai. Savo problematiškumu, vaizdingu žmonių dvasinio lūžio parodymu ir psichologinėmis gėlmėmis šis romanas yra visiškai naujas kūrinys, prirakinąs skaitytojo dėmesį iki kūrinių atomazgos.

Naujos "Ateities" viršelis

• **ATEITIS, 1975 m. kovo mėn. Nr. 3.** Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos — lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas. Vyr. redaktorius: kun. Kestutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, Ill. 60130. Redaktorė: Aldona Zailskaitė, 1836 49th Court, Cicero, Ill. 60650. Abiem redaktoriams dar talkina gausi jaunų žmonių redakcinė kolegija. Administruoja Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje \$7.00, sėbės prenumerata \$15.00, susipažinimui — \$5.00, kitur laisvajame pasauly — \$5.00.

Džiugu stebėti, kaip kiekvienas naujas šių metų "Ateities" numeris daros įdomesnis, akiai patrauklesnis, alsuojantis gyva ir jaunatviška dvasia. Skaitytojus šiame numeryje, žinoma, labiausiai patrauks tie puslapiai,

Premijuoto romano viršelis, pieštas Ados Korsakaitės-Sutkuvienės.

kuriuose prof. dr. Antanas Macceina atsako jo viešą laišką Ateitininkų Federacijos vadui komentavusiems, ir tie, kuriuose spausdinamas platus interview su šešiais studentais ateitininkais, neseniai pabuvojusiai okupuotoje Lietuvoje. Ir kitų temų įvairumu bei šakotais kūrybiniais užmojais "Ateitis" šandien tampa tikru tradicijos ir modernumo stebuklu.

• **Zenta Tenisonaitė, SVIESOS ILIUZIJOS.** Eilėraščiai. Spausdino Nida Press, 2 Ladbroke Gardens, London, W11 2PT, England. Rinkinys 60 psl., kaina \$2.00. Viršelis pieštas autorės.

Autorė savo poezijoje užgriebia beveik visas temas, būdingas šiandien tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje išeinantiems rinkiniams. Tačiau Tenisonaitės puslapiuose tos temos dar labai toli nuo mūsų poezijos jau pasiekto lygio ir poetinio žodžio įprasminimo. Tenisonaitė juo labiau nėra šios dienos egzistenciniai filosofuojančių mūsų poecių būryje. Ji laikosi labiau Solomėjos Nėries ir Gražinos Tulauskaitės mergautinio lyrimo. Šioje plotmėje jos parašyti eilėraščiai bus bene geriausiai pavykę.

Atsimenu pasaką tikrą — žydėjo miškai ir kalnai. Pražydo Magnolia nigra, radastų ir tulpių laukai). (16 psl.)

Visą naktį varpeliai skambėjo. Noriu miego, užmigti negaliu. Rodos, grįš vėl kaip vasaros mėnuo mano sapnas vaikystės dienų. (20 psl.)

Laikas suskaldo sekundes, kapoja ir kerta dienas, Ir tyliai bebalsiai skundžias svajonė, palikus viena. (43 psl.)

• **LIETUVYBES SVYTURYS.** Chicago aukštesnioji liuanistikos mokykla 1950-1975. Dvidešimt penkerių metų veiklos apžvalga. Parašė Juozas Masilionis. Išleido mokyklos tėvų komitetas 1975 vysk. M. Valančiaus ir M. K. Čiurlionio metais. Leidinys didelio formato, 216 psl., gausiai iliustruotas nuotraukomis, kaina \$3.00, gaunamas ir "Drauge".

Tai akivaizdi Chicago aukštesniosios liuanistikos mokyklos 25 metų istorija. Aprašymai, dokumentai, nuotraukos, pavadėdžių pavardės — mokytojų ir mokinių, įvairiausių statistikos ir kt. sudaro tai, kas pasilieka kaip nuostabus rezultatas lietuviškojo švietimo išeivijoje.

• **Ignas Medziukas, SV. KAZIMIERO LITUANISTINE SESTADIENINE MOKYKLA, 1949-1974, Los Angeles, California.** Didesnio formato 64 psl. leidinys, iliustruotas mokyklos darbo ir kitų jos įvykių nuotraukomis, minint šios mokyklos 25 metų darbo sukaktį. Tai ne tik Los Angeles lietuvių parapijos ir jos liuanistikos mokyklos istorinis dokumentas, bet ir, anot parapijos klebono prel. J. A. Kučingio, galvos nulenkimas "prieš visus tuos, kurie kūrė, dirbo ir dabar tebedirba šioje mokykloje".

• **LAIVAS, 1975 m. kovo mėn. Nr. 3.** Religinio ir tautinio gyvenimo mėnesinis žurnalas. Leidžia Marijonų vienuolija. Redaguoja kun. J. Vaškas, MIC. Redakcijos — administracijos adresas: 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams JAV ir Kanadoje \$4.00, kitur — \$5.00.

Šiame numeryje rašo: vysk. V. Brizgys, kun. dr. Stasys Žylus, kun. K. A. Matulaitis, MIC, kun. V. Rimšelis, MIC, kun. J. Vaškas, MIC, R. Raslavičienė ir kt. Duodama religinio gyvenimo apžvalga.

• **PASAULIO LIETUVIS, 1975 m. kovo mėn. Nr. 12/75.** Biuletenis Bendruomenės minčiai ir gyvenimui. Leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės

Chicago aukštesniosios liuanistikos mokyklos jubiliejinio leidinio viršelis. Adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$6.00.

Naujas žurnalo numeris pradamas Danutės Lipičiūtės vėlykiniu eilėraščiu ir Nijolės Jankutės kalba, pasakyta "Laiškų Lietuviams" 25 metų sukakties minėjime. Toliau A. Rubikas rašo apie atgailą, vėl Danguolės Sadunaitės eilėraščiai, A. Grauslio tešnyis apie pirmąją Bažnyčios daktarę, vėl grįžtama prie Julijos Švabaitės poezijos rinkinio, prie vilniškės "Vagos" leidinių, prie kalbos skyrelio, filmų ir gausios kronikos. Puslapius puošia pluoštas Kastyčio Izokaičio meniški nuotraukų.

• **TECHNIKOS ŽODIS, 1975 m. sausio-koovo mėn. Nr. 1 (147).** Žurnalą leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Technikinės spaudos sekcija. Išleina kas trys mėnesiai. Redaguoja V. Jautokas, 5859 S. Whipple St., Chicago, Ill. 60629. Administruoja G. J. Sakalas, 7025 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata \$6.00, studentams — 2.00.

Keli pirmieji žurnalo puslapiai liečia praėjusių metų pabaigoje įvykusį dvylikąjį PLLASALIAS suvažiavimą Chicagoje. Dr. L. Bajorūnas rašo apie Didžiuosius ežerus Amerikos ūkyje. J. Duncia primena veiklą ir išipareigojimus. Saulės energijos panaudojimą svarsto V. Petraitis. L. Antanaitis recenzuo-

Prano Naujokaičio **LIETUVIŲ LITERATOROS ISTORIJA, I tomas**

Tai naujausias lietuvių literatūros nagrinėjimas šiu laikų švietimoje, didelio formato, kietais viršeliais, virš 600 psl. dydžio knyga, labai reikalinga mokyklai, rašytojams, žurnalistams ir visai lietuvių švietimoinei.

1 egzempliorius \$10.00
2 egzemplioriai \$18.00
3 egzemplioriai \$24.00

Užsiskant daugiau kaip 3 egz. \$7.50 už kiekvieną.

Užsakykus siųskite: Mr. A. Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Čekius ar "money order" rašykite: LB Kultūros Taryba vardu. Nesiskite vokiečių pinigų.

WAGNER and SONS
TYPEWRITERS, ADDING MACHINES AND CHECKWRITERS
NAUJOS — NAUDOTOS
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
Phone — 581-4111

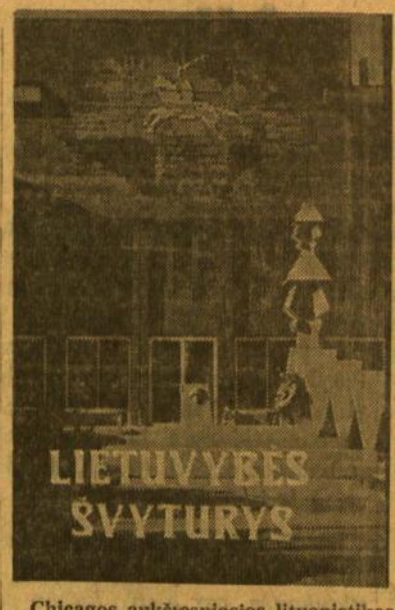
A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS PARDAVIMAS IR TAISYMAS
2646 W. 69th St., Tel. REpublic 7-1941

Philomena sako:
-KAS NETAUPO ATEICIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

CHICAGO SAVINGS MOKA ANT PAPRASTŲ KNYGUCIŲ 5.25%
\$1,000 įdėtas vieniems metams duos 6.5%
\$1,000 įdėti 4 metams duos 7.5%
\$1,000 įdėti 6 metams duos 7.75%

Nuošimčiai priskaitomi kas dieną, išmokami kas trys mėnesiai. Kiekvienas taupytojas yra apdraustas iki \$40,000 per Federalinės Valdžios Apdraudą F. S. L. I. G.

CHICAGO ★★ ★★
savings and loan association
6245 south western avenue 476-7575

Chicago aukštesniosios liuanistikos mokyklos jubiliejinio leidinio viršelis.

Adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$6.00.

Naujas žurnalo numeris pradamas Danutės Lipičiūtės vėlykiniu eilėraščiu ir Nijolės Jankutės kalba, pasakyta "Laiškų Lietuviams" 25 metų sukakties minėjime. Toliau A. Rubikas rašo apie atgailą, vėl Danguolės Sadunaitės eilėraščiai, A. Grauslio tešnyis apie pirmąją Bažnyčios daktarę, vėl grįžtama prie Julijos Švabaitės poezijos rinkinio, prie vilniškės "Vagos" leidinių, prie kalbos skyrelio, filmų ir gausios kronikos. Puslapius puošia pluoštas Kastyčio Izokaičio meniški nuotraukų.

• **PASAULIO LIETUVIS, 1975 m. kovo mėn. Nr. 12/75.** Biuletenis Bendruomenės minčiai ir gyvenimui. Leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės

Chicago aukštesniosios liuanistikos mokyklos jubiliejinio leidinio viršelis. Adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$6.00.

Prano Naujokaičio **LIETUVIŲ LITERATOROS ISTORIJA, I tomas**

Tai naujausias lietuvių literatūros nagrinėjimas šiu laikų švietimoje, didelio formato, kietais viršeliais, virš 600 psl. dydžio knyga, labai reikalinga mokyklai, rašytojams, žurnalistams ir visai lietuvių švietimoinei.

1 egzempliorius \$10.00
2 egzemplioriai \$18.00
3 egzemplioriai \$24.00

Užsiskant daugiau kaip 3 egz. \$7.50 už kiekvieną.

Užsakykus siųskite: Mr. A. Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Čekius ar "money order" rašykite: LB Kultūros Taryba vardu. Nesiskite vokiečių pinigų.

WAGNER and SONS
TYPEWRITERS, ADDING MACHINES AND CHECKWRITERS
NAUJOS — NAUDOTOS
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
Phone — 581-4111

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS PARDAVIMAS IR TAISYMAS
2646 W. 69th St., Tel. REpublic 7-1941

Philomena sako:
-KAS NETAUPO ATEICIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

CHICAGO SAVINGS MOKA ANT PAPRASTŲ KNYGUCIŲ 5.25%
\$1,000 įdėtas vieniems metams duos 6.5%
\$1,000 įdėti 4 metams duos 7.5%
\$1,000 įdėti 6 metams duos 7.75%

Nuošimčiai priskaitomi kas dieną, išmokami kas trys mėnesiai. Kiekvienas taupytojas yra apdraustas iki \$40,000 per Federalinės Valdžios Apdraudą F. S. L. I. G.

CHICAGO ★★ ★★
savings and loan association
6245 south western avenue 476-7575

Valdyba. Red. Stasys Barzdukas, 18308 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119. Administruoja Stasys Džiugas, 7240 S. Mozart St., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata \$3.00.

Biuletenis yra tikras pasaulinės lietuvių bendruomeninės veiklos veidrodis. Blaiviai rašoma apie nuosaikumą ir kraštutinumą, dėmesys kreipiamas į būsimąjį Jaunimo kongresą, žvilgtterėjama į kultūros barus ir kitus veiksmus, o lietuvių kalbai sustiprinti kiekvienam labai praverčia leidinio skyrius "Kalba".

• **TECHNIKOS ŽODIS, 1975 m. sausio-koovo mėn. Nr. 1 (147).** Žurnalą leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Technikinės spaudos sekcija. Išleina kas trys mėnesiai. Redaguoja V. Jautokas, 5859 S. Whipple St., Chicago, Ill. 60629. Administruoja G. J. Sakalas, 7025 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata \$6.00, studentams — 2.00.

Keli pirmieji žurnalo puslapiai liečia praėjusių metų pabaigoje įvykusį dvylikąjį PLLASALIAS suvažiavimą Chicagoje. Dr. L. Bajorūnas rašo apie Didžiuosius ežerus Amerikos ūkyje. J. Duncia primena veiklą ir išipareigojimus. Saulės energijos panaudojimą svarsto V. Petraitis. L. Antanaitis recenzuo-

Prano Naujokaičio **LIETUVIŲ LITERATOROS ISTORIJA, I tomas**

Tai naujausias lietuvių literatūros nagrinėjimas šiu laikų švietimoje, didelio formato, kietais viršeliais, virš 600 psl. dydžio knyga, labai reikalinga mokyklai, rašytojams, žurnalistams ir visai lietuvių švietimoinei.

1 egzempliorius \$10.00
2 egzemplioriai \$18.00
3 egzemplioriai \$24.00

Užsiskant daugiau kaip 3 egz. \$7.50 už kiekvieną.

Užsakykus siųskite: Mr. A. Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Čekius ar "money order" rašykite: LB Kultūros Taryba vardu. Nesiskite vokiečių pinigų.

WAGNER and SONS
TYPEWRITERS, ADDING MACHINES AND CHECKWRITERS
NAUJOS — NAUDOTOS
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
Phone — 581-4111

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS PARDAVIMAS IR TAISYMAS
2646 W. 69th St., Tel. REpublic 7-1941

Philomena sako:
-KAS NETAUPO ATEICIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

CHICAGO SAVINGS MOKA ANT PAPRASTŲ KNYGUCIŲ 5.25%
\$1,000 įdėtas vieniems metams duos 6.5%
\$1,000 įdėti 4 metams duos 7.5%
\$1,000 įdėti 6 metams duos 7.75%

Nuošimčiai priskaitomi kas dieną, išmokami kas trys mėnesiai. Kiekvienas taupytojas yra apdraustas iki \$40,000 per Federalinės Valdžios Apdraudą F. S. L. I. G.

CHICAGO ★★ ★★
savings and loan association
6245 south western avenue 476-7575

ja Vilniuje išleista J. Minkevičiaus knyga "Architektūros kryptys užsienyje". Dr. inž. A. Kulpa -Kulpavičius rašo apie pedagogą ir architektą Mykolą Songailą. Daug atitinkamos medžiagos sutelkta tokiuose skyriuose: Terminologijos klausimai, Pažinkime vienas kitą, Mūsų mirusieji, Lietuviai technikinėje literatūroje, Technikinė apžvalga, Iš mūsų veiklos.

AR JAU PAGALVOJOTE KUR PRALEISITE ATOSTOGAS?

Išnuomojamas gražus, su visais patogumais, vasarnamis. Gražioje vietoje prie Michigano ežero, 60 mylių nuo Chicago. Verta pamatyti. Kai pamatysite, tikrai norėsite pagyventi, paliešti po sunkių darbų. Viskas naujai pertaisyta; yra 3 miegamieji. Dėl informacijos skambinkite Chicagoje tel. LA 3-2049.

GERA NAUJENA!!
Zemiausias persinutimo išlaidos!!
Dabar jūs giminės gaus didesnę vertę, kaip niekada anksčiau.
UŽSISAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.
GERIAUSIĄ DOVANĄ SIŪSTI Į LIETUVĄ
SPECIALIOS RUBLIŲ PRŪMEJIMAI
INTERTRADE EXPRESS CORP. pirmiausia pasakė apie tai, o jūs giminės pritarė.
Su specialiu rublių pažymėjimais jūs giminės gali gauti viską, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos. Tai tas pat, kai įeiti į krautuve su 100 dol. ir už juos gauti 200 dol. ar 300 dol. vertės prekių o gal net daugiau.
INTERTRADE EXPRESS CORP. mielai jums nemoka mai prisius įrodymų. Specialių rublių pažymėjimus galima paversti į reguliarius rublius aukščiausiu kursu.
SU PILNA GARANTIJA GERIAUSIAUS PATARNAVIMAS
Pažymėjimai pristatomi maždaug per tris savaites. Vieno spec. rublio kursas yra \$2.63.
TAS KURSAS APIMA VISKĄ. NĖRA JOKIŲ KITŲ MOKEJIMŲ.
REIKALAUKIT MOSŲ NE-MOKAMO ILIUSTRUOTO KATALOGO
Užsakykite Dabar. Užsakykite tik per **INTERTRADE EXPRESS CORP.**
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N.Y. 10010
Tel.: 982-1530

LABAI SVARBU AUTOMOBILIAI
Pilnai garantuotas greičiausias pristatymas
Pasirinkite iš šių naujų modelių
ZHIGULI VAZ 2101 US \$3706.00
NAUJAUSIAS PAGERINIAS EXPORT MODEL
ZHIGULI VAZ 2103 US \$4246.00
ZHIGULI VAZ 2102 STATION WAGON US \$4082.00
EXPORT MODEL MOSKVITCH 412 IE US \$3756.00
MOSKVITCH 408 IE US \$3454.00
MOSKVITCH 426 IE STATION WAGON US \$3919.00
MOSKVITCH 427 IE STATION WAGON US \$4205.00
ZAPOROZHETS ZAZ 908 US \$2368.00

REIKALAUKIT MOSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ. SU AUTOMOBILIŲ PAVEIKSLAIS, APARIMENTAIS, NAUDOTAIS RUBAIS SVECIAMS IS USSR
REIKALAUKITE MOSŲ SPECIALIAUS BIULETENIO MES TURIM 26 METŲ PATYRIMĄ ŠIAME BIZNYJE IR TAIIP PAT TURIM TOLKTRANGLIUS PATENKINTŲ KLIENTŲ

ĮSIGYKITE PATVARIĄ IR EKONOMIŠKĄ SUSISIEKIMUI PRIEMONĘ
Mes stengiamės duoti lietuviams geriausią patarnavimą ir geriausias pirkimo sąlygas.

CHRYSLER CORDOBA
1975 m. Sportinis, ekonomiškias 2 durų Hardtop

PLYMOUTH FURY — Sport. 2 durų Hardtop, 6 cilindrių

Turime jaunuoliams mašiny: Cadillac, Buick, Pontiac, Oldsmobile ir kitų, taipgi importuotų įvairių kainų. Pradedant nuo \$50.00.
Mūsų dirbtuvėse prityrę mechanikai pataisys karoseriją (Body), sparus (Fenders) ir sureguliuos motorą.

BALZEKAS MOTORS, 4030 S. Archer VI7-1515

Kultūrinė kronika

Dėmesys M. K. Čiurlionio jubiliejui ir darbui, jį minint

M. K. Čiurlionio tapybą ir jo muzikinę kūrybą, ryšium su menininko 100 metų gimimo sukaktimi, ruošiamasi visur gana išpūdingai išskirti. Didžiojo mūsų menininko sukaktis nepraeis tydom ir be pėdsako neišvijoje. Be kita ko, plačią studiją apie Čiurlionio gyvenimą ir kūrybą šiuo metu rašo kun. Stasys Yla. Veikalų leidžia Mykolas Morkūnas Chicagoje, savo rūpesčiu ir savo spaustuvėje atmušęs jau ne vieną didelę vertę, kultūrinio sektoriaus knygą. Šio Čiurlionio jubiliejinio leidinio meniškosios išvaizdos planuotoju yra pasižadėjęs būti dail. Vytautas O. Virkau.

— kompozicijos profesorius Karl Reinecke.
 „Turiu beveik viską, ir sunkiausias dalykas dabar „instrumentacija“ — išlyginimas, kristalizavimas, išbalansavimas — ir tai yra sunkiausia, ir baisiai gaisčius darbas. Spaudžiu save...“
 Pačios okupuotos Lietuvos lietuvių rūpesčių knyga apie M. K. Čiurlionį išleis žinoma šios rūšies knygų leidykla „Verlag der Kunst“ Dresdene, Rytų Vokietijoje. Žodinis leidinio tekstas, parašytas Gyčio Vaitkūno, šiuo metu jau yra išverstas vokiečių kalbon. Leidinys turėtų pasirodyti š. m. rugsėjo mėnesį.

Balandžio 2 d. redakcijai rašytame laiške kun. Stasys Yla, tarp kita ko, rašo:

„Išvykstu 10-čiai dienų į visiską vienumą „kankintis“ dėl Čiurlionio — noriu paskubinti. Man pačiam jis darosi reljefiškesnis, beveik gyvas, bet viską taip sulipdyti ir sudaryti vienišą — bėglų jo gyvenimo vaizdą darosi akrobatika, nes baisiai trumpas laikas ir per siauri rėmai, norint antra dalim praskleisti jo kūrybą. Randu įvairių netiesybių, paleistų viešumon — jam prisegtu, daug dėmesio skirta jo laiškam. Vienas dramatiškiausių jo gyvenimo tarpinių buvo vieneri metai Leipzige — niekas lig šiol nebandė to parodyti. Leipzigas jame užmušė muziką, konkrečiai

Išskirtinai domimasi Čiurlioniu ir Lenkijoje. Tarptautinės spaudos ir knygų klube, Varšuvoje, jau buvo surengtas Čiurlionio pagerbimo vakaras ir Čiurlionio paveikslų repodukcijų parodėlė. Šiaip kultūriname gyvenime — paskaitose ir spaudoje — šimtmetinio jubiliejaus proga iškeliamas Čiurlionio kūrybos pasaulis ir ieškoma jo šaknų (J. A. Zelinskis, Vitoldas Domasevičius). Planuojama taipgi suorganizuoti didesnę jubiliejinę Čiurlionio parodą, kurioje būtų eksponuoti, be repodukcijų, taipgi dailininko darbų originalai ir tarptautinė literatūra apie Čiurlionį.

Romano, dramos ir novelės konkursas Valančiaus tema

Lietuvių rašytojų draugija skelbia vysk. Motiejaus Valančiaus tema romano, dramos ir novelės konkursą ir tuo atžymi jo 100 metų mirties sukaktį.

Romanas — 1000 dol. premija. Reikia parašyti rašomąja mašinėle dviguba interlinija mažiausia 200 puslapių romane, kuriame atsispindėtų vysk. Valančiaus veikla ir jo reikšmė lietuvių tautai.

Drama — 500 dol. premija. Ji gali vaizduoti vieną vysk. M. Valančiaus gyvenimo iškarpa, kuri išskeltų jo asmenybę ir jo reikšmę lietuvių tautai. Drama turi

būti pritaikyta mūsų teatro sąlygom, nesunkiai pastatoma ir maždaug per 2 val. suvaidinama. **Novelė** — 250 dol. premija. Ji gali vaizduoti vieną kurį vysk. M. Valančiaus gyvenimo momentą, kuris išryškintų jo idėjas. **Novelės ilgis** — apie 20-25 puslapių (ne ilgesnė).

Adresuoti: Vysk. Valančiaus konkursas, c/o Kultūros židinis, 361 Highland Blvd., New York, N. Y. 11207.

Pastrašoma slapyvardžiu. Atskirame voke, ant kurio užrašytas slapyvardis, reikia įrašyti vardą, pavardę, adresą, telefoną. Bus atidarytas tik vienas, premi-

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1975 METAIS

American Travel Service Bureau šiais metais organizuoja skandingas keliones į Lietuvą:

GAUTA PAPILDOMA GRUPE:
 #7A — Rugsėjo mėn. 10 d. — rugsėjo mėn. 25 d.
 IS NEW YORKO — \$1150.00
 IS CHICAGOS — \$1269.00
 2 naktyms Maskvoje, 5 Vilniuje, 2 Maskvoje, 5 Romoje

SKUBEKITE REGISTRUOTIS — VIETŲ SKAIGIUS RIBOTAS!
5 DIENOS LIETUVOJE (1 diena Kaune)
Klekvieną Grupę Lydės Prityręs Kelionių Vadovas
 Dar yra vietų sekanciose grupėse:

#1 — Gegužės 26 d. — birželio 10 d. IS NEW YORKO — \$ 979.00
 IS CHICAGOS — \$1098.00
 2 naktyms Maskvoje, 5 Vilniuje, 5 Talline, 3 Maskvoje
 #9 — Rugsėjo 1 d. — rugsėjo 16 d. IS CHICAGOS — \$1098.00
 2 naktyms Maskvoje, 5 Vilniuje, 4 Talline, 3 Maskvoje
 #10 — Spalio 1 d. — spalio 15 d. IS NEW YORKO — \$ 929.00
 IS CHICAGOS — \$1048.00
 2 naktyms Maskvoje, 5 Vilniuje, 3 Rygoje, 3 Maskvoje
 #11 — Gruodžio 19 d. — sausio 3 d. — Kainos bus paskelbtos vėliau.
 2 naktyms Maskvoje, 5 naktyms Vilniuje, 3 naktyms Rygoje, 4 naktyms Maskvoje.

EKSKURSIJA Į HAWAJUS — Lapkričio 22 d. — gruodžio 6 d.
 4 salos IS CHICAGOS — \$ 599.00
 Taipgi turime grupinių (Charters) skridimų į Europą, kuriais galite pasinaudoti ir nebūdami klubų nariais. Chicago - Miunchenas tik-tai — \$435.00. (Ten ir atgal).

Dėl informacijų skambinkite arba rašykite:
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
 9727 South Western Avenue
 Chicago, Illinois 60643 Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos padarome reikalaujamus lėkviavimo dokumentus. Taip pat teikiame informaciją kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus, parduodame lėkviavimos bilietus — be jokio papildomo mokesčio.

AIR FARES AND CONTENTS OF THIS ANNOUNCEMENT ARE SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

Dr. Jonas P. Lenkaitis, jubiliejinį Valančiaus ir Čiurlionio metų literatūrinio ir muzikinio žiemių pagerbimo koncerto, premijoms paskyręs 3.300 dolerių.

ją laimėjusio vokas. Kiti vokai bus komisijos sudeginti.

Kūriniam įvertinti bus sudaryta komisija. Jos sąstatas bus paskelbtas spaudoje.

Premijos mecenatas — dr. Jonas P. Lenkaitis. Patrijos leidyklos savininkas, buvęs Vilniaus filharmonijos direktorius, Vilniaus operos organizatorius ir direktorius, lietuviškos kultūros puoselėtojas ir rėmėjas.

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba jam nuširdžiai dėkoja, kad jis suprato reikala atžymėti didįjį tautos vyrą, vyskupą Motiejų Valančių naujais, kūrybą skatinančiais žygiais.

RASYTOJAS ALGIRDAS LANDSBERGIS CHICAGOJE

Žinomas mūsų rašytojas ir dramaturgas, gyvenantis New Yorke, vakar 3 val. popiet Illinoiso universitete, Circle Center, Chicagoje, skaitė paskaitą „Rytų Europos drama ir teatras“. Rytų (balandžio 13 d.) Jaunimo centro mažojoje salėje 3 val. popiet čikagiečiams jį skaitys savo naująją kūrybą. Po to bostoniškas filmininkas ir fotografas rodys skaidrių montazą apie Lietuvą. Popietė rengia „Metmenų“ žurnalas.

PROF. J. BRAZAIČIO MONOGRAFIJA

Yra suplanuota išleisti prof. Juozo Brazaičio monografiją. Ją paruošti pakviestas dr. J. Girnius. Ruošiami spaudai ir prof. J. Brazaičio raštai. Jūs suredaguoti pakviestas A. Vaičiulaitis. Numatoma, kad šios leidinius išleis Lietuvių Katalikų mokslo akademija, vadovaujama prof. A. Liuios.

LIETUVIŲ ETNINĖ ENCIKLOPEDIJA KULTŪRINĖJE VAKARONĖJE

Knygų serija, pavadinta „Lietuvių etninė enciklopedija“, bus aptarta ateinančios savaitės Jaunimo centro kavinės kultūrinėje vakaronėje penktadienį (balandžio 18 d.) 8 val. vak. Chicagoje. Ši enciklopedinė knygų serija bus leidžiama lietuvių ir anglų kalbų laidomis. Leidėjai: Lietuvių foto archyvas ir Loyola University Press. Informuojant visuomenę apie tokią labai įdomų projektą, vakaronėje pašnekės moderus dr. Jonas Puzinas. Skaidrėmis taipgi bus pademonstruota dalis jau atliktų darbų.

SOVIETŲ KALINYS KVICIAMAS PROFESORIUM

Harvardo universiteto prezidentas dr. D. C. Bok pasiuntė Vladimiro kalėjime, Sovietų Sąjungoje, laikomam ukrainiečiui istorikui Valentiniui Meroz kvietimą atvykti dėstyti Ukrainiečių Tyrimų institute Harvardo universitete. Kvietimas išsiustas Harvardo universiteto patikėtinių nutarimu. Kvietimo nuorašai pasiūti JAV ambasada Maskvoje, Valstybės sekretoriui Kissingeriui.

Net 44 Kolumbijos universiteto mokslininkai pasirašė laiška, kuris buvo pasiūstas Aukščiausiai

Sovietų Sąjungos tarybai, paskelbtas spaudoje. Laiške prašoma peržiūrėti Morozo bylą ir atitaisyti slaptosios policijos KGB neteisėtus prieš jį vartojamas prievartos priemones.

CHICAGA UZSAKE OPERA

JAV 200 m. sukakties proga Chicago Lyric opera užangažavo žymųjį lenką kompozitorių Krzystof Penderecki sukurti naują operą pagal Miltono „Prarastąjį rojų“. Libretą paruošė Chr. Fry. Opera bus pastatyta 1976 m. rudenį.

LENKŲ MENO PARODA

Lenkų menų klubas bal. 20 d. 3 v. p. p. rengia tapybos ir skulptūros parodą Security Federal bendrovės patalpose 1209 N. Milwaukee Ave., Chicagoje. Paroda tęsis iki bal. 27 d.

TOSCANINIO BIOGRAFIJA

Stambią knygą „Toscanini: A Biography“ išleido Atheneum leidykla. Autorius George R. Marek. Knyga 321 psl., kaina 12 dol. 95 ct. Tas pats autorius yra anksčiau parašęs Puccini, Mendelschono, Strausso ir Beethoveno biografijas.

OPERA IS POE GYVENIMO

Minnesotos universitetas užprašė komp. Domininką Argento sukurti operą iš žinomojo amerikiečių poeto Edgar Allan Poe (1809-1849) paskutinių gyvenimo dienų. Libretą paruošė Charles M. Nolte. Premjera numatyta bal. 24 d. Minneapolis, švenčiant Amerikos 200 m. laisvės sukaktį. Argento yra sukūręs keletą operų ir orkestro kūrinų. Labiausiai jo žinoma opera yra „The Masque of Angels“. Argento yra muzikos profesorius Minnesotos universitete. Operal kurti jis gauna specialias atostogas.

RIMBAUD KŪRINIAI ANGLISKAI

Amerikoje išleisti versti iš prancūzų kalbos poeto Rimbaud raštai: „Arthur Rimbaud, Complete Works“. Vertimą atliko Paul Schmidt. Išleido Harper & Row. Kaina 12 dol. 50 ct.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
 B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
 PLENTY OF FREE PARKING SPACE

7 3/4 %	6 1/2 %	5 1/4 %
Mokamas už 6 m. sertifikatus. Minimum \$1,000	Mokamas už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000	Mokamas už investavimo sąskaitas

PINGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
 Dividandai mokami kas 3 mėnesiai.

VALANDOS: SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta
 ANTRAD. IR PENKTAD. — 9 v. r. ryto iki 5 v. vak.
 PIRMAD. IR KETVIRTAD. — 9 v. r. iki 8 v. v.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS ĮRENGTI TVORAS JŪSŲ NAMŲ PUOŠNUMUI IR ŠEIMOS SAUGUMUI

NAMŲ APKALMAS - "SIDING"

Įrengiame tvoras, duris, langus, stogelius, tureklis ir kt. įvairaus metalo, plastikos ir stiklo gaminius namų pagerinimui, papuošimui.

KOSTAS BUTKUS — TELEF.: 778-2781

Filmų įvairumai

STASE SEMENIENE

Vaidzi jautrios moters tragedija

John Cassavetes parašė tekstą ir surežisavo spalvotą filmą „A woman under the influence“, kuriame atskleidžia statybos darbininko ir jo žmonos audringą gyvenimą. Abiem jiems, kaip populiariai sakoma, „kažko trūksta“. Jie šaukia — rėkia, jie mušasi, jie verkia, bet apsisukę būčiuojasi, kaip nieko nebuvo, ir myli viens kitą dar labiau.

Filmo antraštėje minima moteris yra Mabel Longhetti, žmona ir trijų vaikų motina, pasišventusi šeimai, tik kažkur tolimam, mažam kampely pasiliekanči labai drovi savam „aš“. Jos vyras Nick yra statybos darbininkų užvaizda ir mėgstas kompanija.

Jo žmona nėra pripratusi prie svečiavimosi, bet mėgina pataikauti. Tačiau prie žmonių ji įgyja keistas manieras, ji pradeda išsireikšti savo pačios sukurtu keistu būdu, ji nežino, kaip elgtis, pagaliau nežino, kas esanti pati. Vyro posakis „būk savi“ dar labiau išmuša ją iš vėžių.

Ir taip Cassavetes parodo mums moterį, kurios „nenormalumai“ pasireiškia palaipsniui, po truputį aplinkai veikiant ir neigiamai į ją reaguojant. Filmas apima laikotarpį, prieš ir po pusmečio jai išbuvus silpnapročiū liginėje. Vyras nenoromis turėjo sutikti su gydymu, matydamas, kaip ji baigia protiniai subyrėti. Ji elgiais keistai. O kasgi iš tikrųjų yra „keista“? Ji kažkaip nepasitiki savimi, visados netikra, į viską reaguoja perdėtai, momentais papalikus. Tai ji juokiasi per daug, tai stengiasi virš savo jėgų.

O kaip atrodo jos vyras? Jėgu jai „trūksta“, tai jam dar daugiau. Ir kaip tik šitame

punkte filmas susikomplicuoja, užgriebia kur kas giliau ir atidengia dar daugiau.

Filme yra kelios prasmingos scenos su vaikais. Mabel net ir su vaikais nesijaučia visai tikra. Ji abejoja, ar esanti gera motina, ir beveik nori būti jų būry vienu vaiku.

Tačiau tėvas, kai jam krenta atsakomybė auginti vaikus, motinai esant liginėje, ištraukia vaikus vidury dienos iš mokyklos ir tempia juos išsigandusius į pajūrį maudytis. O grįžtant namo, po prislėgtos ir priverstinės dienos paplūdimy tėvas dalinasi su mažaisiais... alumi, kol tie nusigėrę ir svirduliuodami sukrenta miegoti.

Cassavetes neduoda mums tilingos šeimos gyvenimo, ir vietomis žiūrovai ne tik stebins, bet ir vargins jo vaizduojamos šeimos meilę ir piktumai, peštynės ir didelio jautrumo momentai.

Nick vaizdžiai perduotas Peter

Falk su galingu balsu, šaukiąs ir besikeičiąs ir visados griausmingas, kaip audra.

Mabel — Gena Rowlands (gyvenime Cassavetes žmona), laimėjusi už savo puikią vaidybą Oskaro nominaciją, atrodo taip švelni ir jautriai viską priimanči, kad, vos ją palietus, rodos, imsi ir subyrės, kaip Dresdono porcelianinė lėlė.

Cia ir pasireiškia Cassavetes stiprumas, kaip rašytojo ir režisieriaus. Jis sukuria ypatingus charakterius ir atsidėjęs išveda juos per ilgas, skausmingas, neuolaidžias scenas ligi galo, kol mes, žiūrovai, ne tik juos pilnai pažįstame, bet ir galime numatyti jų būsimą elgseną ir net pradėti suprasti, kodėl ji tokia.

Filme yra ir keletas tylių, bet labai juokingų scenų. Tačiau apalai, nežūrint nuostabiai gero pastatymo (John Cassavetes už puikią režisūrą nominuotas akademinei premijai), filmas veikia slėgiančiai. Jis primena prieš daugel metų pastatytą „The Snake Pit“, kuriame Olivia de Havilland laimėjo Oskarą už savo protiniai sergančios moters sunkią rolę.

Filmas skiriamas vyresniems kaip 17 m. amžiaus žiūrovams.

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

884 SOUTH WESTERN AVENUE
 AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
 TRYS MODERNISKOS
 MABINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
 — TĖVAS IR SONUS —
 TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Tel. GROvehill 6-2345-6
 1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktoriai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
 TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

4330 South California Avenue
 Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3 9852

4605 07 South Hermitage Avenue
 Telefonas: YArds 7-1741

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
 3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS G. LACK (LACKAWICZ) IR SONOS
 2314 W. 23rd PLACE Tel. VĮrginia 7-6872
 2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
 11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4416

PETRAS BIELIGNAS
 4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 8-3572

POVILAS J. RIDIKAS
 3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1133-39

VASAITIS — BUTKUS
 1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5938

BESIKARTOJANTIS PAVASARIS ŽMOGAUS GYVENIME

STEFANIJA STASIENĖ

Visi džiaugiamės atbudusia gamta, kai ji pavasarejančiais kalnais ir slėniais žengia į naują gyvenimą. Tai vis ta pati besikartojanti pavasario pasaka, kada vyturėlis džiaugsmingai raižo dangaus mėlynę ir pirmosios žiutės savo melsvą veidą kelia iš po sniego, sveikindamos praeivius. Šis metų laikas ne tik miško paukštelių prikelia pavasariškai čilbesio muzikai, bet ir kiekvieno žmogaus širdyje sukelia daug džiaugsmo.

Kas tokiu laiku nenorėtų pabuvoti gamtos prieglobsty ir nepakvėpuoti tyru pavasarišku oru.

Ne veltui ir Goethe Faustą po audringos ir burtų bei kerėjimų pilnos nakties Velykų rytą išsiunčia į gamtą. Faustas palikęs seną viduramžių miestą atsiduria ten, kur žmonės linksmi, smagūs, kartu su pavasariu prisikėlė naujam gyvenimui. Tai marga ir pilna gyvybės scena, kuri Velykų rytą kiekvieno širdyje vėl atgyja. Ir Faustui Velykų rytas suteikia drąsos ir vilties naujam gyvenimui.

Gyvenimo paslaptis yra viltis ir drąsa, kartą pasakė senosios

Atėnų valstybės valdovas Periklis.

Palaidokime neapykantą sesei ir broliui

Mums krikščionims gyvenimo viltį, drąsą ir džiaugsmą suteikė Kristus, prisikeldamas iš karsto. Šio džiaugsmingo prisikėlimo liudininkai esame visi, nežiūrind, kad kartais esame ir prislėgti savo kasdieninių darbų, rūpesčių ir vis naujų planų. Kristus mums suteiktas džiaugsmas, drąsa ir viltis duoda pakankamai jėgų ir patiemis prisikelti naujam gyvenimui. Prisikelti turime patys, nelaukiant kol mus kas prikels. Į gyvenimą turime veržtis patys, atsipalaiduodami nuo kasdienybės. Todėl ir būtina gyventi Kristaus mokslo dėsniais, t. y. pamiršti neapykantą sesei ar broliui, nebūti fariziejais ir neveidmainiais, ir kaip Pilotas nesiteisinti, kada reikia pagelbėti artimui. Prisikėlimą turime kiekvienas nuo savęs pradėti. Jei taip elgsimės, tada atitinkamai savo veiksmus derinsime ir savo artimo bei bendruomenės atžvilgiu.

Mūsų bendradarbių Stefanija Stasiene atskrenda į Havajus.

Tik šiuo būdu gali modernus žmogus amžiną tiesą savo bendruomenėje skleisti.

Ir taip kaip kiekvieną pavasarį iš žemės kyla daigai ir saulutės šilumoje skleidžia savo naujos gyvybės pumpurus, taip tikrai suprastas ir gyvenime pritaikytas Kristaus mokslas prikels ir mus tobulesniam gyvenimui.

MŪSŲ VEIKLA

• "EGLUTES", vaikų laikraščio, 25 m. sidabrinės sukakties proga, Putnamo seselių rėmėjos organizuoja lietuvių vaikų, iki 14 m. amžiaus, piešinių ir tapybos parodą. Tokio pobūdžio paroda lietuvių išievių tarpe rengiama pirmą kartą. Paroda įvyks š. m. spalio 17-26 d. Čurlionio galerijos patalpose, Chicagoje. Šai parodai ruošti yra sudarytas komitetas iš rėmėjų, o joms talkina dailininkai: R. Jautokaitė, P. Kaupas, E. Marčiulionienė ir D. Stončiūtė. Komitetui pirmininkauja mokytoja Gražilija Melnienė. Vaikų kūrybos piešinius -paveikslus siųsti neprėmintus iki birželio 15 d., pridėjus vaiko adresą ir amžių, G. Melnienei, 4525 S. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60632. Jokio mokesčio siųsti nereikia.

— Vincės Jonuškaitės - Zau-nienės iniciatyva ir pastangomis buvo įkurtas Liet. mot. klubų federacijos Chicago klubas steigiamame susirinkime Kazimieros Petrušienės bute Chicagoje 1953 m.

— ALIAS (Am. Liet. inž. ir arch. sąj.) Moterų pagalbinio vienetu naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Irena Bernotavičienė, vicepirm. Inga Statkienė ir Joana Stulpinienė, sek. Nijolė Balzarienė ir išd. Olga Kačinskienė.

— Stefanija Stasiene, gyv. Clevelande, Ohio, mūsų nuolatini ilgametė šio skryčiaus bendradarbių, buvo paminėta amerikiečių spaudoje "The Stouffer News", jai laimėjus pirmąją premiją 50-ties m. sukakties "Essay" konkurse. Ji pasirinko kelionę į Havajus. Čia dedame jos nuotrauką iš amerikiečių spaudos, jai besilankant Havajuose.

ja visos kitos krikščioniškos dorybės — paslaugumas, ramybė, įvairūs geri darbai, o virš visko — auka, pasiūlykimas.

Meilė padeda mums gerbti kitą žmogų tokį, koks jis yra, nes kiekvienas turi teisę būti tuo, kuo jis nori. Dostojevskis "Broluose Karamazovuose" sako: "Broliai, nebijokite nuodėmingo žmogaus, mylėkite žmogų ir jo nuodėmę. Tokia meilė turi panašumo į d'eviškąją meilę, ir kilniausia meilė žemėje. Mylėkite visą Dievo kūriniją... Jei jūs mylėsite viską, jūs suvoksitė d'eviškąją paslaptį daktuose. "Gamtininkas Pasteur išsireiškia: "Juo ilgiau gamtą tyrinėju, juo labiau stoviu nustebęs prieš Kūrėjo darbą".

Žmogus be Dievo — miręs

Nuostabus ir tos gamtos valdovas žmogus, paties Kūrėjo apdovanotas protu, sugebančiu užvaldyti žemę, pasiekusiu nepaprastų technikos laimėjimų, už-

Gubernatoriaus Walker žmona (antra iš k.), su lietuviška juosta per juosmenį, įdėmiai klausosi Lee Phillip prieš televizijos programą, kurioje ji šnekučialovė su lietuvišiais. Jos kairėje Irena Batzkeienė ir Aldona Rimlenė Balzoko muziejuje.

valdžiusiu erdves. Tik gaila, kad tas pats žmogus savo laimėjimų sūkuryje pradeda paskęsti materialinio gyvenimo patogumuose, savo išdidumu ir savojo "ego" apstulbintas pradeda pamiršti Dievą. Nustojęs Dievo, žmogus neišvengiamai turi bijoti žmogaus. Jo paties proto pasiekti techniniai laimėjimai graso jį sunaikinti. Žvelgiant kiek paprasčiau į kasdienio gyvenimą, juk jau bijoma temstant išėiti į gatvę, kad kokiu nors būdu nebūtume nuskriausti.

Be dvasinio, dorinio pasaulio žmogus yra miręs. Išvaręs Die-

vą, žmogus neturi meilės ir mato kituose nors ir menkiausių blogių, pradeda žmogų užkariauti neapykanta. O pagal šv. Augustiną: "Jeigu mūsų gyvenimas yra meilė, tai neapykanta — mirtis. Jei meilė yra šviesa, tai neapykanta — tamsybė". Besiraudamas žmogus tamsybėje jaučiasi labai nelaimingas ir pradeda beviltiškai save naikinti narkotikais ar alkoholiu. Žinoma, kiekvienas yra laisvas nesilaikyti moralinių, dorinių dėsnių, bet nie vienam nepavyksta išvengti to be dėsnių, palaido gyvenimo pasekmių.

Gelbėkime mūsų laivą audroje

Pažvelgę į mūsų pačių artimiausią aplinką, lietuvišką gyvenimą, pastebime, kad ir mums trūksta tos krikščioniškos meilės, kuri padėtų numalšinti mūsų išdidumą, neapykantą, nenorą vieni kitus suprasti, išsiaiškinti. "Jeigu jūs vienas kitą kremtate ir edate, žiūrėkite, kad nebūtumėte vienas kito praręti" (Gal 5, 15). Žinoma, būtų klaidinga reikalauti, kad taikos dėlei žmogus atsisakytų savo teisingų principų, kieto pasipriešinimo prieš mūsų tautos naikintojus. "Būkite blaivūs, budėkite! Jūsų priešas velnias, kaip riauomantis liūtas slankioja aplink, tykodamas ką praręti" (1P 4, 8).

Kai laivas kovoja su audra ir per plyšius pradeda sunktis vanduo, lieka viena išeitis — išmesti krovinį per denį į jūrą, kad laivas palengvėtų ir laivo įgula lengviau galėtų išsigelbėti. Kapitoniui sužadus: "Visos rankos gelbėti laivui", kiekvienas meta savo pozicijas ir turi suteikti pagalbos ranką ten, kur ji labiausiai reikalinga. Negali būti jokio pasirinkimo. Mes esame audros sūkury. Mūsų laivas turi daug plyšių. Tačiau, paskandinę visas ambicijas, išdidumą, užsispyrimą, pergalvoję mūsų bendro priešo kėslus, krikščioniškos meilės vedini išvestume mūsų laivą iš audros.

Modeliuokime dorybes

Esame moterys, Pagalvokime, kuo galėtume prisidėti prie mūsų gyvenimo nuskaidrinimo, kad padarytume jį šviesesniu, geresniu. Jau rekolekcijų vedėjas išryškino ne vieną materialią būdingą teigiamą ypatybę. Yra sakoma, kad moteris daug greičiau ir geriau suvokia dalykų esmę savo intucija, nei vyras savo protavimu. Dorybės charakterizuojama krikščionė moterį. Gera būtų tapti tų dorybių modeliutojomis.

EUROPOS OPEROS JAV-SF

JAV-bėms švenčiant 200 m. nepriklausomybės sukaktį, ši krašta aplankys keturios Europos operos. Lapkričio mėnesį Vakarų Berlyno opera John F. Kennedy centre, Washington, statys Wagnerio "Lohengrin", Puccini "Tosca" ir Mozarto "Così fan tutte". Jau vasarą Bolšoj teatro opera ruoš spektaklius New Yorke ir Washington, La Scala pasirodys 1976m. rugsėjį Washington, o Paryžiaus opera atliks savo spektaklius 1976 m. rudenį Washington ir New Yorke.

BAZNYČIA KATAKOMBOSE

Sergiu Grossu suredaguotas veikalas apie krikščionybę Sovietų Sąjungoje ir Kinijoje, iš prancūzų kalbos išversta J. L. Johnsono, išėjo anglų kalba pavadinimu "The Church in Today's Catacombs". Išleido Arlington House. Kaina 8 dol. 95 ct.

DIDŽIAUSIAS ĮSAKYMAS — MEILĖ

AGNĖ KIZIENĖ

Kai žvelgiame į nuostabų Kūrėjo pasaulį, matome, kad kiekvienas kūrinys turi savo prasmę, paskirtį ir kaip nuostabią planą aplinką. Žvaigždynų ir kitų planetų keliai, gėlių žydėjimas, jūrų dugno gyvūnija, augmenija, įvairių paukščių grožis, spalvingumas, jų čilbėjimas... Tai nuostabus grožis, harmonija. Po- rą praeitų vasarų teko keliauti po JAV vakarus ir Kanadą. Žvelgiant iš tuos nuostabius gamtos susiformavimus, milžiniškus kalnų tarpeklis, norėjosi šaukti: "Stebuklas".

Žmogus — visatos valdovas

Tą visą nuostabų pasaulį Viešpats pavėdė tvarkyti, valdyti žmogui, savo tobuliausiam su-tvėrimui, apdovanotam protu ir valia. Jis suteikė žmogui didžią privilegiją būti Dievo vaiku ir d'eviškojo gyvenimo dalininku. O tas d'eviškas gyvenimas yra meilės pasireiškimas.

Tėvas Lombardi, jėzuitas, pasakoja, jog ėjęs ieškoti meilės mokytojo ir nepagalvojęs, kad tai gali būti žmogus, kuris pats yra Meilė, kuris davė visa visiems ir nieko neprasė sau. Visas Jėzaus gyvenimas buvo meilės pasireiškimas. Kai jo paklausė, kuris yra didžiausias įsakymas, atsakė — MEILĖ. "Mylėkite Dievą ir mylėkitės. Šis yra didžiausias įsakymas — Jūs visi esate viena šeima".

Kristaus gyvenimas — MEILĖ

Jis gyveno gera darydamas, visus mylėdamas, visiems pagelbė-

vienintelis žmogus, kuris įsteigė meilės katedrą, yra Jėzus".

Būkime meilės Mokytojo mokiniais

Kaip būtų gera ir šviesu, kad kiekvienas žmogus surastų tą meilės katedrą, užsiregistruotų būti jo studentu ir studijuotų visą gyvenimą, nes artimo meilės versmė nepabaigiama, neišsenkama. Be ilgų valandų auditorijose, be egzaminų ruošimo, tik vykdamas jo dešimt įsakymų, o ypač Dievo ir artimo meilės įsakymus, kiekvienas gautų diplomą, su kuriuo tiesiai praeitų pro dangaus vartus ir nerėines nežino ką daro. Tėvas Lombardi tada sušunka: "Pagaliau radau žmogų, kuris mokė meilės,

Marija Kuprienė ir Janina Jarašienė prie lietuviškos parodėlės šv. Luko ligoninėje, Chicagoje. Nuotr. A. Didžiulio

Vaikų piešinių parodai rengti organizacinis komitetas. Sėdi iš k.: S. Endriulienė, "Eglutės" administratorė sesuo M. Palmira ir komiteto pirm. G. Melnienė. Stovi iš k. O. Gradnaskienė ir E. Abelkienė

LIETUVIŲ PARODELĖ ŠV. LUKO LIGONINĖJE

Presbiterionų šv. Luko ligoninė Chicagoje yra didžiulė — pasaulis savyje ne tik dydžiu, bet ir štabo tautybių atžvilgiu. Joje, kaip ir daugelyje medicinos institucijų, dirba taipgi nemažai lietuvių. Ir štai, šios "tarptautinės" ištaigos koridoriaus galerijoje patalpinamiems lietuvių prisidėjusiems jau net ketvirtą kartą surengta lietuviškos tautodailės parodėlė. Tautinių juostų ir audinių fone išstatyti gintaro dirbiniai bei papuošalai; tautiniai rūbai parodyti ir "gyvi" ir su lėlėmis, o margos klumpės šliejasi greta. Bet kokia būtų velykinė paroda be margučių ir Vilniaus verbų? O margučių yra išpuošę ne tik tradiciniais motyvais, bet ir visa p'intinėle dail. Paukštiečių aliejinių dažais išmargintų tautosakinėmis temomis. Daž. Veselkos drožinėto medžio dirbiny, dekoratyvinė lėkštė, vaizduojanti jauną tautinių šokėjų porą.

Ši parodėlė, kurios pagrindinės organizatorės yra ponios Stasė

Didžiulienė ir Elena Zujienė, susilaukė nemažo amerikiečių dėmesio ir komplimentų. Vienas daktaras, pamatęs parodėlę, taip atsiliepė: "Daug yra tautinių grupių šioje ligoninėje, bet lietuvių yra puikiausia — viską daro su meile." Prie šios parodėlės savo eksponatais prisidėjo ponios Adelė Baltrušaitienė, Janina Jarašienė, Aldona Jankauskienė, Larisa Jankūnienė, Marija Kuprienė ir Jadvyga Paukštiečių.

Tokių parodėlių galima būtų suruošti visur, kur tik yra panašios sąlygos — nereikia nei specialių organizacijų, nei ypatingų progų. Prieš mėnesį šios ligoninės galerijoje vyko dail. Paukštiečių tapybos paroda, o prieš dar kurį laiką dail. Edvardo Valaičio. Ir tai buvo naudinga ne tik ligoninėms "public relations" skyriui bei mūsų tautos vardo garsinimui, bet ir mūsų dailininkams.

A. Zailskaitė